

המפתח

לחיות באור הפרשה

עם תורה דעתיקה
סתימאה דעתיקה
לאתגליא לעתידי-לבא

י"ז בעז"ה ע"י "מכון אור האורות"
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

האורה

B48148@gmail.com

ל'לקוטי-מוהר"ן' על התורה ומועדיה

עם 'לקוטי-תפלות' על הפרשה

- לעשות מהתורה: 'תפלות' - ולהעלות שעשועים פאלו להשם-יתברך שלא עלו לפניו מימות עולם -

גליון 92

פרשת וישלח תשב"א

נמצא מבאר: ש'תשובה' הוא 'למעלה מהזמן'. וכו'.

[מוהר"ן מבאר פאן הרמזים על ה'ראשי-פרקים' לפרשת וישב (נמצא לעיל בפרשת וישב) ולשאר פרשיות - ואחר-כך ממשיך הרמזים השונים לפרשת וישלח:]

וזהו בחינת 'תשובה', שעל-יזה מרמז תבת 'בן', כמו שכתוב (ישעיה ג, א): "ושאר ישוב בנה". כי 'תשובה' היא 'למעלה מהזמן', כמו שכתוב (ירמיה טו, יט): "אם תשוב ואשיבה לפני תעמוד" - ולפניו יתברך הוא בודאי 'למעלה מהזמן', כי השם-יתברך הוא 'למעלה מהזמן' וכו'.

כי באמת, עקר העבודה הוא: לקשר ולבטל בחינת ה'זמן' - להעלותו וליחדו בבחינת 'למעלה מהזמן'. וזהו בחינת 'מצוות זמניות' (מצוות-עשה שהזמן גרמא, שהנשים פטורות לקוטי-הלכות 'מילה', ד, ו - עיר-שם) - כדי לזכות על-ידי ה'מצוות זמניות', שיתאחד ה'זמן', ויעלה ה'זמן' לבחינת 'למעלה מהזמן' וכו'.

"ויירא יעקב מאד" (בראשית לב, ד)

"שמה יגרם החטא" (ברכות ד.)

ב. ח"ב ד, ה - עקר ה'יראה' נעשה על-ידי 'התגלות הרצון', בבחינת (תהלים קמה, יט): "רצון יראי יעשה" - שעל-ידי 'התגלות-הרצון' נעשה 'יראה'.

הינו: על-ידי שנתגלה שהכל מתנהג ברצונו יתברך, כי הוא יתברך ברא הכל ברצונו בלי שום חיוב כלל,

"וישלח יעקב מלאכים לפניו וגו' ארצה שעיר" (בראשית לב, ד)

א. ח"ב עט (ראשי-פרקים' של רבנו ז"ל, עם באור מוהר"ן ז"ל) - "וישלח יעקב מלאכים" (בראשית לב, ד). "מצוות זמניות" (מצוות-עשה שהזמן גרמא שהנשים פטורות ברכות כ: ועוד [לקוטי-הלכות 'מילה', ד, ו - עיר-שם]). "עשה מצוות הרבה, נברא במה מלאכים" (תנחומא ויצא ג). "לפניו" (שם). 'תשובה'. "ואשיבה לפני" (ירמיה טו, יט). "ארצה שעיר" (בראשית שם). "נוקבא דתהומא דבא". "אציגה" (שם לג, טו). "ספה" (שם שם, יז) 'תשובה'. "תספני בבטן אמי" (תהלים קלט, יג) - 'הולכה' (עין לקוטי-מוהר"ן ח"א מח). "שאר ישוב בנה" (ישעיה ג, א).

כל-יזה מצאנו מכתב-יד רבנו ז"ל (העתקנו רק השנים לפרשת-השבוע) וכו', כתבם בדרך 'ראשי-פרקים' ברמז בעלמא לזכרון וכו' - מה שאפשר להבין מעט על-פי ההקדמה שהבנתי מדבריו, אמרתי לבאר מה שבידי וכו'.

והנה מה שהאיר השם עיני הוא: כי רבנו ז"ל רוצה לגלות: ש'תשובה' ובחינת 'למעלה מהזמן', דהינו 'בטול-הזמנים', הם בחינה אחת וכו'.

וכן מבאר בהאלף-בית החדש (ספר-המדות, תשובה א): "יום שהאדם עושה תשובה הוא למעלה מהזמן, ומעלה כל הימים למעלה מהזמן".

ומהיה ומקים הכל ברצונו יתברך, ואין שום חיוב הטבעי ככל - על-ידי-זה נעשה 'יראה' - פי אזי יש שכר וענש, ושיך להתירא מפניו יתברך - כמו שאמרו רז"ל (ברכות ד. - על בראשית לב, ד): "ויירא יעקב מאד" - אמר: שפא יגרים החטא".

אבל כשאין נתגלה הרצון, וסוברים שיש חיוב הטבעי, וכאלו מתנהג הכל על-פי הטבעי חסוֹש־לֹוֹם - אין שיך 'יראה' ככל, פי אין שכר וענש ככל חסוֹש־לֹוֹם, מאחר שהכל מתנהג רק כפי חיוב הטבעי חסוֹש־לֹוֹם. - נמצא: שעקר ה'יראה', על-ידי התגלות הרצון.

"וארבע מאות איש עמו" (בראשית לב, ז)

ג. שיחות הר"ן רמב - ענין עין-הרע' הוא: פי יש פח ממש ב'הראיה'. פי 'פח-הראות' הולך לחברו ומזיקו כשעיניו רעה, פי ה'ראיה' הוא פח ממש וכו'.

ודע: שפגלה ל'עין-הרע': סנפיר של דג, לעשן בו. וסימן: 'סנפיר' בגימטריא: 'ד'ע'ע'י'ן. וביותר מסגל 'סנפיר' של מין דגים שקורין אותו 'שלעין', לשון גופל על לשון, 'של עין'.

נסח אחר: לתלות ה'סנפיר' הנ"ל על האדם או תינוק שמרגל שיהיה לו לפעמים עין-הרע, וינצל.

וה'עין-הרע' נמשך, מה'ארבע-מאות איש' שהלכו עם עשו להלחם עם יעקב, כמו שכתוב (בראשית לב, ז): "וארבע מאות איש עמו". ואיתא (מגיד מישרים, פרשת וישלח): "שהלכו להטיל עין-רעה חסוֹש־לֹוֹם במחנה של יעקב".

ו'סנפיר' הוא מספר 'ארבע-מאות', שהוא מספר 'ד'ע'ע'י'ן במקוון כנ"ל. וכל-זה הוא כנגד ה'ארבע' מאות איש של עשו, שמהם נמשך ה'רע-עין', ועל-כן 'סנפיר' מציל מזה כנ"ל. ועוד חשב אז רבנו ז"ל כמה דברים שעולים 'ארבע-מאות' ששיכים לענין זה.

"ויחץ את העם אשר אתו ואת הצאן וגו', לשני מחנות וגו', והיה המחנה הנשאר לפליטה" (בראשית לב, חט)

ד. לקוטי-הלכות, ראש-חדש ו, נב - וזה בחינת (בראשית לב, חט): "ויחץ את העם אשר אתו ואת הצאן וכו', לשני מחנות וכו', והיה המחנה הנשאר לפליטה".

שכשרואין שקשה להשיג העצה השלמה - צריכין להתנהג לפי 'חלמת-העצה' על-כל-פנים, באפן שעל-כל-פנים יהיה נשאר לו "מחנה הנשאר לפליטה", ולא יהיה נאבד לגמרי חסוֹש־לֹוֹם, שלא

יאמר: "שילך ויתהנה וכו' רחמנא-לצלן"! רק ישתדל: שעל-כל-פנים ישאר מה שישאר וכו'.

הינו: כשרואה אדם שהיצר-הרע מתגבר עליו כמו שמתגבר, ונדמה לו שאין בכחו לעמד כנגדו פראוי, וכל מה שחושב עצות ותחבולות אינו עולה בידו פראוי, ומחמת זה עצתו חלוקה תמיד, אזי כל עצתו העקריית: שישמך על פח הצדיק-האמת, שבאיזה דרך שילך, ימצא בו השם-יתברך כנ"ל, ולעת-עתה יתנהג כפי 'חלמת העצה'.

שזה בחינת (בראשית לב, חט): "ויחץ את העם וכו', והיה המחנה הנשאר לפליטה" - הינו: שיקבע בלבו: שאיך שיהיה, אף-על-פי-כן אני חזק שלא אהיה נסוג אחור לגמרי מהשם-יתברך, ולא איאש את-עצמי לעולם, ולא אהיה חסוֹש־לֹוֹם מ'החסידים-הגפולים' שהם גרועים וכו' רחמנא-לצלן, כמו ששמענו מצדיקים. רק אני "על משמרתו אעמד" (על-פי חבוקק ב, א) - לחטף מה שאוכל, למען יהיה "המחנה הנשאר לפליטה".

למשל: שהאדם חפץ, שילמד הרבה, ויתפלל, וירבה בהתבודדות, ויהיה נקי מעתה מכל חטא והרהור וכו' - ורואה שקשה עליו וכו'. יהיה חזק בדעתו: שעל-כל-פנים מה שאוכל לחטף בחיי - אתיגע בכל פחי לחטף איזה טוב כל יום מימי חיי. ואם חסוֹש־לֹוֹם לא אוכל להתפלל ככל - אראה לדבר אחר-כך, איזה דבור של תחנה ובקשה וכו'.

ואם ימנעני חסוֹש־לֹוֹם גם מזה - מה לעשות? (כמו ששמעתי מפיו ז"ל), אף-על-פי-כן אלמד מעט או הרבה, ועל-כל-פנים אתגבר ברצונות חזקים להשם-יתברך, ואצעק על-כל-פנים: "רבנו של עולם! הושיעה!" - וכיוצא בזה.

ואם עצתי חלוקה: אם לסע! או לישב בביתי! - ואיני יכול לתת עצה לנפשי, על-כל-פנים אני חזק בדעתי: שבין בביתי, בין בדרך, אחטף טוב מה שאוכל. וכן בשאר דברים שאי-אפשר לפרטם. וכל זה בחינת: "ויהיה המחנה הנשאר לפליטה".

וזה שפרש רש"י: "בעל-פרחו פי אלחם עמו!" - פי בזה אני חזק - שבעל-פרחו יהיה מכרח להניחני, שיהיה נשאר לי על-כל-פנים "מחנה הנשאר לפליטה", פי אלחם עמו על-זה בכחו של הצדיק וכו'.

וכמו שפרש רש"י שם: "התקין עצמו לשלשה דברים - לדורון, ולתפלה, ולמלחמה".

"לדורון" - זה בחינת ה'מנחה' ששלח אליו. ובענין 'מלחמת היצר-הרע', הוא בחינת סוד 'שעיר המשתלח',

יסוד 'מיס-האחרונים', שהוא בחינת (זהר תרומה קנד):
"סוד המנוחה ששלה יעקב לעשו". כמובא בספרים
(מגיד-מישרים, פרשת וישלח), שזהו בחינת (קדושין כא:): "דברה
תורה בנגד יצר הרע" וכו'.

"לתפלה" - פרש רש"י: "אלקי אדוני אברהם"
וכו' - זה בחינת שיחה וצערקה להשם-יתברך, שאני
אצערק תמיד: 'שיצילני בזכות אבותינו, שהם הצדיקים'
האמתים' וכו'!

"למלחמה" - "והיה המתנה הנשאר לפליטה",
וכנ"ל.

"ויעבר את מעבר יבן" (בראשית לב, כג)

"יב"ק ראשי-תבות: י'חוד ב'רכה ק'דשה"
(זהר משפטים קטז, פנחס רטז: תקוני-זהר קכח).

"יב"ק בגימטריא הו"ו אלה"ם" (שערי-הפסוקים וישלח; ועוד הרבה בהאר"ל)
"ג' שמות אה"ה הוי"ה אדני" - גימטריא יב"ק, והם בגימטריא
הו"ו אלה"ם, שהוא ה'מלכות' הנקראת 'מעבר יב"ק"
(פריע"חים שער התפלין יא; ועוד הרבה בהאר"ל)

ה. ח"א ו, בסוף - וזה 'סוד פונות אלול' וכו'. עי'ך
שם ב'פונות של אלול' (סדור האר"ל רבי שבתי; סדר יחודים
מראש-חדש אלול), מבאר שם: "שכלל פונות אלול הוא:
"הנותן בים דרד" (ישעיה מג, טז) - שצריכין להאיר בחינת
'דר"ד' ב'י"ם' וכו', וזה ה'דר"ד' הוא בחינת שתי פעמים
השם 'יב"ק', כי שתי פעמים 'יב"ק' עולה 'דר"ד'.

וזה נמשך מבחינת שני שמות, שהם 'קס"א ס"ג'
שעולים בגימטריא שתי פעמים 'יב"ק', שהוא
בגימטריא 'דר"ד' כנ"ל וכו' וכו'. ואז ה'ימ"ן' פשוטה
לקבל תשובתו, כי 'ימ"ן' במלואו עולה 'דר"ד' עם
הש"לש אותיות, שהוא שתי פעמים 'יב"ק' וכו', עי'ך-שם.

ועתה בוא וראה והבן: איך כל הפונות הנ"ל, מרמזים
ונעלמים בדרד נפלא ונורא מאד בתוך התורה הנ"ל (ח"א
ו, 'קרא את יהושע').

כי מבאר שם: שמי שרוצה לעשות תשובה, צריך
שיהיה לו שני 'בקיאות', הינו: 'בקי ברצוא', 'בקי י'
בשוב'. שהוא בחינת 'עיל ונפיק', בחינת: "אם אסק
שמים שם אתה" (תהלים קלט, ח), שהוא בחינת 'בקי י'
ברצוא'. "ואציעה שאול הנד" (שם), שהוא בחינת
'בקי י' בשוב' וכו', כמבאר לעיל, עי'ך-שם.

והפרוש הפשוט הוא: שמי שרוצה לילך ב'דרך'
התשובה, צריך לחגור מתניו, שיתחזק עצמו בדרך-
השם תמיד, בין בעליה בין בירידה, שהם בחינת: "אם
אסק שמים ואציעה שאול" וכו'.

הינו: בין שיזכה לאיזו עליה, לאיזו מדרגה גדולה, אף-
על-פיי-כן אל יעמד שם, ולא יסתפק עצמו בזה, רק

צריך שיהיה 'בקי י' בזה מאד, לידע ולהאמין שהוא
צריך ללכת יותר ויותר וכו', שזהו בחינת 'בקי י' ברצוא',
בבחינת 'עיל', שהוא בחינת: "אם אסק שמים שם
אתה".

וכן להפך: שאפלו אם יפל חסו-שלום למקום שיפל,
אפלו בשאול-תחיתות, גם-כן אל יתיאש עצמו לעולם,
ותמיד יחפש ויבקש את השם-יתברך, ויחזק עצמו בכל
מקום שהוא בכל מה שיוכל, כי גם בשאול-תחיתות
נמצא השם יתברך, וגם שם יכולין לדבק את-עצמו אליו
יתברך, וזה בחינת: "ואציעה שאול הנד", וזה בחינת
'בקי י' בשוב'.

כי אי-אפשר לילך ב'דרך-התשובה, כי אם כשבקי י'
בשני ה'בקיאות' האלו. ודקדק רבנו ז"ל, וקרא ענין
זה בלשון 'בקי י' - כי היא 'בקיאות' גדול מאד מאד,
שיזכה לידע ליגע עצמו ולטרח בעבודת-השם תמיד,
ולצפות בכל עת להגיע-למדרגה גבוה יותר, ואף-על-פיי-
כן אל יפל משום דבר, ואפלו אם יהיה איך שיהיה חס-
ושלום, אף-על-פיי-כן אל יפל בדעתו בכלל, "ויקום
ואציעה שאול הנד", כנ"ל.

ועל-פי סוד, נעלם בזה סוד פונות אלול הנ"ל - כי
'בקי י' הוא בחינת שם 'יב"ק' הנ"ל, שהוא אותיות
'בקי י', וזה שזוכה לשני ה'בקיאות' הנ"ל, שהם שתי
פעמים 'בקי י', דהינו: 'בקי ברצוא', 'בקי בשוב' -
על-ידי-זה זוכה ל'דרד' התשובה, כי שתי פעמים
'בקי י', שהם בחינת שתי פעמים 'יב"ק' הנ"ל, עולה
בגימטריא 'דר"ד' כנ"ל וכו' וכו'.

וזה בחינת 'בקי י' בשוב' - שזה ה'בקיאות' הוא בחינת
שם 'יב"ק' הקדוש וכו'. כי האדם, כפי תנועותיו וכפי
התחזקותו בעבודתו יתברך, כן גורם ליחד השמות
למעלה, וממשיך על עצמו הקדשה משם, והבן
היטב.

ו. ח"ב טו - באמת הוא טובה להצדיק-האמת מה
שנמצאים אלו השקרנים המתדמים אליהם. כי יש
רשעים שנותנין צדקה לצדיקים, ועל-ידי ה'צדקה',
נעשה בחינת 'יב"ק', הינו: "יחוד ב'רכה ק'דשה"
(זהר משפטים קטז, פנחס רטז: תקוני-זהר קכח), וכל שלש
בחינות אלו נאמרו ב'מים', שהוא בחינת 'צדקה' (עי'ך
בפנים).

'יחוד' - כמו שכתוב (בראשית א, ט): "יקוו המים מתחת
השמים אל מקום אחד".

'ברכה' - כמו שכתוב (שם א, ט): "ישרצו המים שרץ
נפש חיה" וכו'.

'קדשה' - כמו שכתוב (במדבר ה, יז): **"מים קדשים"**.

ומחמת זה נמצאים **'בעלי צדקה'** שהם **'נזאפים'** - כי הם יונקים מבחינת ה'נז"ק' הנ"ל. ובחינת ה'נז"ק' בקדשה, הוא בחינת זיוגין דקדשה, ואצלם נתקלקל זאת היניקה, ונעשה אצלם נאוף רחמנא לצלן.

ועליהן ה'צדקה' שלהם, היא רעה אצל הצדיק - כי הצדיק מקבל דבור פיו הקדוש מן ה'צדקה, וכשנתקלקל אצלם פנ"ל, גורם פגם לדבור פיו של הצדיק, שמקבל משם פנ"ל. ועליהן הוא טובה מה שנמצאים השקרנים הנ"ל - שאזי אלו הרשעים הנותנים צדקה פוגין אליהם ונותנין להם וכו'. ואזי נצול ה'צדיק' האמת מ'פגם' ה'צדקה' שלהם פנ"ל.

וצריכין לגרש ה'נז"ק' של ה'צדקה' שנותנין רשעים, כי אצלם נפגם ה'נז"ק', וגורם רעה להצדיק שמקבל דבור פיו מהם.

ועליהן הוא טובה גדולה מה שיונק מהם ה'נביא' שקר" וכו' (דברים יח, כ) - שעלי ידיעה מגרשין הרשעים מעצמן, כי מכשילין אותן בשקרנים הנ"ל, שפוגין אליהם ונותנין להם ה'צדקה, ונצולין הצדיקים, פנ"ל.

ז. לקוטי הלכות תפלין ה, יא-נה-מא - וזהו

בחינת **'מעברתא של תפלין'** ששם עוברים ה'רצועות' - שהוא בחינת **"מעבר יב"ק"** (בראשית לב, כג), כמובא בפנות (פריעץ חיים, שער התפלין פ"א). כי ה'רצועות' הם בחינת המשכת המחין של התפלין, שהוא בחינת **'אורי הפנים'**, שהוא בחינת **"ג תקוני דיקנא'**, בחינת **"ארך אפים"** (שמות לד, ו).

ועליהן רצועה' ה' בגימטריא ש"ע, בחינת ש"ע נהורין של אורי הפנים, כמובא (שם פרק יא).

הינו: כי ה'רצועות' הם ארפות - זה בחינת **"ארך אפים"**, שממשיכין על עצמן בחינת **'אריכת הרוח'**, בחינת **"ארך אפים"**, שהוא **'אורי הפנים'** שממשיכין עליהן ה'רצועות'.

ועלי ידיעה נמתק ונתבטל בחינת **"רצועה בישא, שהוא רצועה לאלקאה חייביא"** (הקדמת הזוהר י"א), שמשם כל היסורים והדינים חסין שלום.

ועלי ידי בחינת **"ארך אפים"** שממשיכין עליהן **'אריכת הרצועות'** הנמשכין מ'אורי הפנים' שהם ה'תפלין מחין' - עוברים על כל היסורים וממתיקין אותם, ואין להם פח לבטל ולמנע מעבודת הבורא

יתברך, כי זוכין לבחינת **'אריכת אפים'** הנ"ל, והכל נמתק ונתבטל, בחינת **'המתקת הידינים'**.

דהינו: להאריך רוחו על כל דבר, ולא תקצר רוחו משום יסורים ומניעות שבעולם כלל, רק הוא עושה את שלו ועוסק בתורה ועבודה וכו' פנ"ל, עד שזוכה לעבר עליהם ולבטלם.

כי עלי ידי בחינת **'אריכת אפים'** שאינו מסתפל עליהם כלל - עלי ידיעה נתבטלים ממילא, כי כל היסורים והמניעות אינם באים כי אם בשביל נסיון, וכשהוא חזק בדעתו ומאריך רוחו ואינו מסתפל עליהם כלל, עלי ידיעה נתבטלים ממילא לפניו.

וזה בחינת **'מעברתא של תפלין'** ששם עוברים ה'רצועות', שהוא בחינת **"מעבר יב"ק"** פנ"ל - כי **'יב"ק'** בגימטריא **'הוי"ה אלקים'** (פריעץ חיים שם) - זה בחינת (תהלים נו, יא): **"בה' אהלל וכו', באלקים אהלל"** וכו', שצריכין להכיר אותו יתברך ולהתקרב אליו תמיד, בין ב'מדת הרחמים' ובין ב'מדת הדין', בין ב'טיבו' בין ב'עקו' חסין שלום, בין ב'עליה' בין ב'ירידה', כמובא בהתורה **"מי האיש החפץ חיים"** וכו' (ח"א לב).

וזהו בעצמו בחינת **"בק"י בהלכה"** (זהר משפטים קטז): המובא בהתורה **"קרא את יהושע"** (ח"א ו): **שכל מי שרוצה לעשות תשובה, צריך להיות "בק"י בהלכה"** - **'בק"י ברצוא', 'בק"י בשוב', 'בק"י בעיל', 'בק"י בנפיק'**, בחינת (תהלים קלט, ח): **"אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנד"** וכו'.

הינו: שצריכים לראות להתקרב להשם יתברך תמיד בכל מקום שהוא, בין בעליה בין בירידה. ואפלו אם הוא בשאולת חתיות, יכול להתקרב אליו יתברך.

וכל זה הוא בחינת **'אריכת אפים'** הנ"ל וכו', שזוכין עלי ידי מצות תפלין, פנ"ל.

וזהו בחינת **'מעברתא'**, בחינת **"מעבר יב"ק"**, כי **'יב"ק'** הוא אותיות **'בק"י'**, בחינת **'ברצוא', 'בק"י בשוב'** וכו'. כמו שכתב שם רבנו ז"ל בעצמו: **שבחינת 'בק"י' הנ"ל הוא בחינת 'יב"ק'**.

וגם **'יב"ק'** בגימטריא **'הוי"ה אלהים'** - בחינת **"בה' אהלל באלקים אהלל"** וכו' פנ"ל.

וכל זה זוכין עלי ידי התפלין שהוא בחינת **'אריכת אפים'** הנ"ל, שמאריך רוחו על הכל וכו' פנ"ל, שזהו בחינת ה'רצועות' ארפות' העוברים ב'מעברתא' - שעלי ידיעה עוברים על הכל, על כל היסורים והמניעות

והבלבולים הנמשכין מ'רצועה בישא' פנ"ל - ונתבטל הכל פנגדו על-ידי בחינת 'אריכת-אפים' הנ"ל.

והנה 'כלל התפלין' הם בחינת 'מחין חיים' - דהינו: להתחיל לחיות בכל פעם מחדש, בין 'צדיק', בין 'בינוני', בין 'רשע' - כל זמן ששם ישראל נקרא עליו, צריך בכל יום להתחיל מחדש.

וזהו בחינת 'תפלין שלי' ו'תפלין שלי-ראש', ואיתא ב'פונות' (פריעץ-חיים, שער התפלין פ"א): 'ש'תפלין שלי ראש' - הם בחינת שלשה שמות אלו: 'אהי"ה, הוי"ה, אהי"ה', שהם בגימטריא 'חיי"ם', בחינת 'מחין'. ו'תפלין שלי' - הם בחינת 'מחי המלכות', ועל-כן הם שלשה שמות אלו: 'אהי"ה הוי"ה אדנ"י', שעולים 'יב"ק' (עין בפנים אות כה"כ באריכות, ענין השמות הקדושים האלו בעבודת-השם לכל אחד).

וזה בחינת 'תתורא של תפלין', שפרושו לשון 'גשר'. ומשם יוצא ה'מעברתא'. וזה העקר מה שמונח על הגוף - כי מהתפלין אין נוגעין בעור הראש והיד, כי אם ה'תתורא' וה'מעברתא' - כי זה העקר מה שאנו צריכין לקבל מאור התפלין הקדושים, להמשיך מהם בחינת 'תתורא וגשר' לעבר עליהם זה העולם בשלום, לעבר על כל המניעות והבלבולים וכו' וכו', ולהתקרב להשם-יתברך באמת.

כי 'תתורא של תפלין' שהוא בחינת 'גשר' שמשם יוצא ה'מעברתא' - זה בחינת מה שנאמר ביעקב (בראשית לב, כג"ד): 'ויעבר את מעבר יב"ק, ויעבר את אשר לו'. ופרש רש"י: "עשה עצמו פגשר" וכו' - זה בחינת 'מעברתא ותתורא של תפלין'.

כי "מעבר יב"ק" - זה בחינת 'מעברתא', פנ"ל באריכות.

"ויעבר את אשר לו", "שעשה עצמו פגשר" - זה בחינת 'תתורא' שהוא 'גשר'.

כי 'יעקב' הוא בחינת 'אמת', כמו שפתיב (מ"ב ז, כ): "תתן אמת ליעקב". שהוא בחינת 'תפלין' (לקוטי-מוה"ר ח"א מז) וכו'.

וזה בחינת ה'תתורא של תפלין' שהוא בחינת 'גשר' - כי עקר ה'גשר' לעבר עליו בזה העולם, הוא 'אמת' - כי איתא בדברי רבנו ז"ל (ח"ב מח): "שהאדם צריך לעבר בזה העולם על גשר צר, והעקר שלא יתפחד כלל". ולזכות לזה - הוא על-ידי בחינת 'גשר' של תפלין, שהם בחינת 'אמת', כמו שאומרים העולם: "שעם אמת יכולין לעבר כל העולם!"

כי עקר הוא ה'אמת' וכו' וכו' - שעל-זה עומד כל העולם ומלואו. וכל הבלבולים והמניעות שיש להאדם מעבודת-השם, שהעקר הוא 'מניעות המח' - העקר העצה לעבר עליהם, הוא 'אמת', שהוא מורה דרך להאדם לעבר על הכל וכו'.

כי ה'אמת' הוא ה'גשר דקדשה' - בבחינת מה שנאמר ב'יעקב' שהוא בחינת 'אמת': "שעשה עצמו פגשר"! - זה רמז: 'שהאמת הוא הגשר', פנ"ל.

כי "יעקב עשה עצמו פגשר" - להציל את כל אשר לו, מפחד הלילה ומפחדו של עשו שהלך לקראתו, שכל-זה הוא בחינת כלליות הפחדים והיסורים והמניעות וכו' שיש לאדם, מפל השונאים והמעכבים שמתלבש בהם היצר-הרע, שהוא בבחינת עשו, פי'דוע.

ועליהן יעקב סמן לבניו: שאי-אפשר לעבר על כל הפחדים האלה, כי-אם על-ידי 'אמת', שהוא בחינת "יעקב שעשה עצמו פגשר", שהוא בחינת 'תתורא של תפלין' - שבפח הזה יכולין לעבר בזה העולם כל ימי חייו על ה'גשר הצר' שצריכין לעבר עליו בלי פחד, פנ"ל.

וזה בחינת 'קריעת ים-סוף' - שהפך ים ליבשה וכו', ועשה להם השם-יתברך בנס נפלא, בחינת 'גשר' - לעבר הים בשלום. והכל היה על-ידי בחינת 'יעקב', שהוא בחינת 'אמת', כמו שפתיב (תהלים קיד, ה"ז): "מה לך הים כי תנוס וכו' מלפני אלוך יעקב", שהוא בחינת 'אמת' פנ"ל.

כי 'אמת' הוא בחינת 'גשר', שעל-ידו יכולין לעבר אפלו באמצע הים - בבחינת (ישעיה מג, א"ב): "פה אמר בוראך יעקב וכו' אל תירא וכו' כי תעבר במים אתך אני" וכו'. "בוראך יעקב" דיקא, שהוא בחינת 'אמת', שעל-ידי-זה: "אל תירא, כי תעבר במים" וכו' - כי על-ידי ה'אמת' עוברין על הכל, ונצולין בשלום, פנ"ל.

ח. לקוטי-הלכות, דין השליח-צבור - וזה בחינת "יב"ק" - יחוד ב'דכה קדשה" (זהר משפטים קטז, פנחס רטז; תקוני-זהר קכח). - ש'קדשה' ו'ברכה' הם על-ידי ה'יחוד', על-ידי בחינת "כלו אחד" (לקוטי-מוה"ר ח"א סה - שהתכלית הוא 'כלו טוב' כלו אחד).

ועליהן 'יב"ק' בגימטריא 'הוי"ה אלהי"ם' (שערי-הפסוקים וישלח; ועוד הרבה באריכות) - להורות: שעל-ידי ה'בטול אל התכלית', נתבטל כל היסורין וכל הדינים, שהם בחינת 'אלקי"ם'.

וזה בחינת 'הוי"ה אלקי"ם' - ש'הוי"ה' ממתיק 'אלקי"ם' - 'כי פלו טוב, פלו אחד', פלו קדוש'.

וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי שְׂמֹכֹנִין הָרְאוּת לְהַסְתַּבֵּל עַל הַתְּכַלִּית. וְזֶה "יב"ק, בְּחִינַת "תְּלַת גּוֹנִין דְּעֵינָא" (תַּקוּנֵי־זֶהר יח: ועוד) - שְׁצַרְיָךְ לְכוּנֵם אֶל הַתְּכַלִּית, כְּמוֹבֵא בַזְהַר־הַקְדוּשׁ (מִשְׁפָּטִים קטז): "שִׁיחֹד בְּרִכְהָ קְדֻשָּׁה - הֵם יְמִין וְשְׂמַאל וְאַמְצַע" - שֶׁהֵם "תְּלַת גּוֹנִין דְּעֵינָא".

וְזֶה בְּחִינַת "יב"ק" הַנֶּל, שֶׁהוּא בְּחִינַת "יב"ק" שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּכַלִּית 'פּנ"ל - כִּי יחֹד הַגּוֹי"ה אֶלְקִי"ם הוּא בְּחִינַת הַתְּכַלִּית, בְּחִינַת (זְכַרְיָה יד ט): "בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשְׂמוֹ אֶחָד", כְּמוֹ שֶׁפָּתַח רַבֵּנוּ בְּמָקוֹם אַחֵר (ח"א ד).

"וַיִּזְעַר יַעֲקֹב לְבָדוֹ" (בְּרֵאשִׁית לב, כח)
"שָׁכַח פְּכִים קִטְנִים, וְחֹזֵר עֲלֵיהֶם" (רש"י; חֲלִין צא.) - "מִכַּאן: לְצַדִּיקִים, שֶׁחִבִּיב עֲלֵיהֶם מְמוֹנֵם יוֹתֵר מִגּוֹפֵם. וְכִלְכַּף לְמַה? - לְפִי שְׂאִין פּוֹשְׁטִין יְדֵיהֶם בַּגּוֹל" (חֲלִין שם)

ט. שיחות ה"רן רפא; ת"י-מוהר"ן תקמז -
רַבֵּנוּ ז"ל הָיָה מְזַהֵר מְאֹד: שִׁישְׁמַר הָאָדָם אֶת מְמוֹנוֹ, בְּשִׁמְרָה גְדוּלָּה וּמַעֲלָה מְאֹד, וְהָיָה מְקַפֵּיד מְאֹד עַל־זֶה.

וְהָיָה מִתְלוֹצֵץ וּמְקַפֵּיד עַל אֵלוֹ הָאֲנָשִׁים הַמִּתְעַצְלִים, שְׂקוּרִין בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְּנֵנוּ: 'שְׁלִים־מְזַלְנִיק, כִּי זְמַנִּים וְעַתִּים בְּטַל עֲצָמוֹ מִתּוֹרָה וּתְפִלָּה, וְטָרַח וַיִּגַע בַּיַּגִּיעוֹת גְּדוּלוֹת בְּשִׁבִיל לְהַרְוִיחַ מְמוֹן כְּדִי לְפָרֵנֵם בֵּיתוֹ - וְאַחֲרֵי־כֵן בְּשִׂהְיָע לֹו הַמְמוֹן, הוּא נַעֲשֶׂה 'שְׁלִים־מְזַלְנִיק, וְאֵינֹו מְשַׁגֵּיחַ עֲלָיו כֹּל־ל - כִּי מְמוֹן כָּשֶׁר שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, צָרִיךְ שְׂמִירָה כְּמוֹ עֵין שְׁבַרְאֵשׁ.

וְאָמַר עַל־עַצְמוֹ: שְׁכַּשְׁהוּא מוֹלִיךְ מְמוֹן אֲצִלּוֹ בְּדַרְךָ - הוּא מְדַקְדָּק מְאֹד לְגַנְזוֹ יָפֵה, בְּבַגְד שְׁלוֹ, בַּתּוֹךְ בֵּית־יָד כְּנָגֵד לְבוֹ, וְשֵׁלָא יִהְיֶה בּוֹ שׁוּם קָרַע וְנִקְב. וְאֶחֱעַל־פִּי כֵן בְּכֻלְעֵית שֶׁהוּא בְּדַרְךָ, הוּא מְמַשְׁמֵשׁ בְּכִיסוֹ בְּכָל שְׁעָה, אִם יֵשׁ אֲצִלּוֹ הַמְמוֹן!

וּבְכָל־עֵת שֶׁנּוֹדַמֵן שְׂאֶחָד מְאַנְשֵׁיו נֶאֱבַד אֲצִלּוֹ אֵיזָה סֵךְ מְמוֹן בְּדַרְךָ, וְהָיוּ בָאִים בְּקַבְלָנָא לְפָנָיו - הָיָה מְבַזֵּה וּמוֹכִיחַ אוֹתוֹ מְאֹד עַל־זֶה: "עַל שֵׁלָא נַזְהַרוּ בְּשִׁמְרַתוֹ יָפֵה!"

[וּמַצֵּד שְׁנֵי אִם הָיָה לוֹ הַפֶּסֶד מְמוֹן, הָיָה מְקַבֵּל הַכֹּל בְּשִׂמְחָה, כְּדֹאִיתָא בְּחִינַיִימוֹהֲרָו"ו קַפּוֹ: כְּשִׁינְצָא מִבְּרַסְלָב [אַחֲרֵי הַשְׁרָפָה הַגְּדוּלָּה בְּבְרַסְלָב שֶׁנִּשְׂרַף גַּם בֵּיתוֹ] עָנָה וְאָמַר: גַּם מִחֲמַת זֶה נִכּוֹן מְאֹד מֵה שֶׁנִּסְעַתִּי מִהֶם, כִּי אֵינֹו נִכּוֹן שֶׁהֵם יִהְיוּ בְּצַעַר וְאֵנִי בְּשִׂמְחָה. כִּי בְּשִׁלְמָא אִם לֹא הָיִיתִי נִשְׂרַף רַק הֵם בְּעַצְמוֹ, הָיִיתִי מְכַרְח לְהַצְטַעַר עִמָּהֶם, כִּי מִחֲמַת שִׁישׁ לְיִשְׂרָאֵל צַעַר כְּזֶה, גַּם אֵנִי מְכַרְח לְסַבֵּל עִמָּהֶם לְהַצְטַעַר עִמָּם בְּצַרְתָּם! - אֲבָל עָכְשׁוּ שְׁגַם בֵּיתִי נִשְׂרַף, וּבּוֹדָאִי אֵנִי צָרִיךְ לְקַבֵּל בְּאַהֲבָה וּבְשִׂמְחָה, וְצָרִיכִים דִּקְאָ שְׂמִיחָה גְדוּלָּה מְאֹד, הֵינֹו לְהַתְנַבֵּר בְּשִׂמְחָה גְדוּלָּה מְאֹד - וְעַל־כֵּן אֵין נִכּוֹן שְׂאֶהֱיָה עִמָּהֶם, כִּי הֵם שְׂרוּיִים בְּצַעַר וְאֵנִי אֶהְיָה בְּשִׂמְחָה.

אַחֲרֵי־כֵן אָמַר: לֹא מְבַעֲיָא מַעוֹת, הֵינֹו הַפֶּסֶד מְמוֹן - בּוֹדָאִי אֵנִי מְקַבֵּל בְּשִׂמְחָה - כִּי "עוֹר בְּעַד עוֹר, וְכֹל אֲשֶׁר לֹאִישׁ יִתֵּן בְּעַד נִפְשׁוֹ" (איוב ב, ד) - אֲבָל אֲפִלּוֹ כְּשֶׁנִּפְקַד אֲצִלִּי נִפְשׁ חֲסִדִּים־לְשׁוֹם, וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ יִשְׁמַרְהוּ מֵהַיּוֹם וְלִחְבָּא - גַּם־כֵּן הוּא מְקַבֵּל בְּשִׂמְחָה גְדוּלָּה וְכוּ! - (וַעֲנוּ לְקוּשִׁי־הַלְכוֹת, אֲבַרְהָמֵי־צִיָּאָה ג, י).

"וַיִּזְעַר בְּכַף יָרְכוֹ, וַתִּקַּע כַּף יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּהֶאֱבָקוֹ עִמּוֹ"
(בְּרֵאשִׁית לב, כו)
"שִׁנְעַת בְּתַמְכִּין דְּאוּרִיתָא" [שֵׁלָא יִהְיֶה תוֹמְכִים לְלוֹמְדֵי הַתּוֹרָה] (זֶהר וַיִּשְׁלַח קַעֲא.)
- עֲנִין 'תַּמְכִּין דְּאוּרִיתָא' -

י. ח"א לד, ו - הַתּוֹרָה הִיא 'יו"ד', שְׁנִקְרָאת (תְּהִלִּים קיא, י): "רֵאשִׁית חֲכָמָה". וְהָעוֹלָם הוּא 'ז'א"ו', שְׁנִבְרָא בְּשִׁשֶּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. וְ'צַדִּיק' עִם יִשְׂרָאֵל, הֵם גַּם כֵּן 'יו"ד ז'א"ו'. כִּי 'צַדִּיק' הוּא 'יו"ד', כִּי הַצַּדִּיקִים הֵם נִקְרָאִים 'חֲכָמֵי הָעֵדָה'. וְ'יִשְׂרָאֵל' הֵם בְּחִינַת 'ז'א"ו', שֶׁהֵם 'תַּמְכִּין אוּרִיתָא', 'זוּי הָעַמּוּדִים' וְכוּ'.

יא. ח"א רד - מַעֲלַת הַצְּדָקָה יְדוּעַ, בְּפָרֵט כְּשֶׁנּוֹתְנִין לְתַלְמִיד־חֲכָם, כְּמוֹבֵא (זֶהר מְצוּרַע נג): "שֶׁהַמַּעוֹת שְׁנוֹתְנִין לְתַלְמִיד־חֲכָם, הוּא בְּחִינַת 'תַּמְכִּין אוּרִיתָא'". אֲבָל בְּאַמַּת: זֶה הַמַּעוֹת שְׁנוֹתְנִין לְתַלְמִיד־חֲכָם, הוּא בְּחִינַת תּוֹרָה מְשֻׁשׁ. וְאֵין עֲבָרָה יָכוֹל לְכַבּוֹת זֶה הַמַּעוֹת שְׁנוֹתְנִין לְתַלְמִיד־חֲכָם, כִּי "אֵין עֲבָרָה מְכַבֵּה תּוֹרָה" וְכוּ' (סוֹטָה כא. - עֵין שִׁיחוֹת־הַר"ן קלז).

יב. ח"ג ג, ג - יֵשׁ 'תַּמְכִּין אוּרִיתָא' שְׁנוֹתְנִים מְמוֹן לְלוֹמְדֵי תּוֹרָה, וּבַתְּחִלָּה הֵם מַחְסְרִים מְמוֹנֵם מַעֲצָמָם, כִּי כְּשֶׁנּוֹתְנִים הַמְמוֹן לְהַתְלַמֵּד־חֲכָם, נַחֲסָר אֲצִלָּם וְכוּ', אֲבָל אַחֲרֵי־כֵן עַל־יְדֵי מְמוֹנֵם שְׂמַחֲזִיקִין הַתְלַמֵּד־חֲכָם, וְנוֹלָד 'הַלְכוֹת' שֶׁהֵם בְּחִינַת 'חֲסֵד', אֲזִי עַל־יְדֵי הַשְּׁפָעַת הַחֲסֵד, חוֹזֵר וְנִתְמַלֵּא הַחֲסָרוֹן וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת 'שַׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם־הַבָּא' וְכוּ'.

[בְּלִקּוּטֵי־עֲצוֹת] (צְדָקָה לג): 'תוֹמְכֵי אוּרִיתָא' שְׁנוֹתְנִין מַעוֹת לְתַלְמִידֵי־חֲכָמִים, זְכוּתָם גְּדוּל מְאֹד. כִּי עַל־יְדֵי מְמוֹנֵם שְׂמַחֲזִיקִין הַתְלַמֵּד־חֲכָמִים - יְכוּלִין הַתְלַמֵּד־חֲכָמִים לַעֲסֵק בַּתּוֹרָה וּלְהוֹלִיד הַלְכוֹת וְחִדוּשֵׁי־תּוֹרָה. נִמְצָא: שִׁישׁ לָהֶם חֵלֶק בְּהַתּוֹרָה שֶׁנוֹלָדָה וְנִתְגַּלָּה עַל־יְדֵי־הֶם.

וְכֹל הַמְמוֹן שֶׁהֵם נוֹתְנִין לְהַתְלַמֵּד־חֲכָמִים וְנַחֲסָר לְפִי שְׁעָה אֲצִלָּם - נִתְמַלֵּא לָהֶם אַחֲרֵי־כֵן עַל־יְדֵי הַהַלְכוֹת שֶׁנִּתְחַדְּשִׁין עַל־יְדֵי־הֶם, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁפַע חֲסֵד וְחוֹזֵר וְנִתְמַלֵּא הַחֲסָרוֹן. וְהֵם זוֹכִין לְשַׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם־הַבָּא, וּלְהֶאֱרַת שְׁלִשָּׁה קָוֵי הָאָמֶת לְאַרְבַּעַת חֲלָקֵי הַדְּבוּר וְכוּ'. [תְּפִלָּה ג]

יג. ח"ב פא - כְּשֶׁאָדָם מְשַׁמַּח עַצְמוֹ בְּשִׂמְחָה שֶׁל מְצוּחַ, וְהַשְׂמִיחָה גְדוּלָּה כְּלִיכָה, עַד שֶׁנּוֹגַעַת עַד רַגְלָיו, הֵינֹו שְׂמַרְקָד מִחֲמַת שְׂמִיחָה - זֶה הַבְּחִינָה נִקְרָא: "וְנָבֵא לְכַבֵּב חֲכָמָה" (תְּהִלִּים צ, יב). וְהַ"רַגְלִים, הֵם נִצְחָה וְהוֹד" (תַּקּוּנֵי־זֶהר יז, פְּתַח אֲלֵיהֶו), בְּחִינַת 'נְבִיאִים' (זֶהר צו לז). תַּקּוּנֵי־זֶהר ב, מט.), נִתְעַלִּים לְבְּחִינַת 'לֵב' עַל־יְדֵי הַשְׂמִיחָה שֶׁכֵּלֵב, כִּי הַשְׂמִיחָה מַעֲלָה אוֹתָם. וְזֶהוּ הַרְקוּד' שֶׁמַּעֲלָה רַגְלָיו בְּכָל־פַּעַם.

ובשלומד תורה או שעושה מצוה, בכל־כך שמחה שנוגעת עד רגליו, ומעלה את רגליו למעלה - בזה נתעלים כל תומכי דאורייתא, שהם נקראים 'סמכי קשוט' (תקוני־זהר כבג:). **[תפלה ג]**

יד. עלים לתרופה, ערב־סנות תר"א -
בבחינה זאת צריך איש הישראלי לילך בדרך, הן רחוק הן קרוב, או בעירו כשהולך בשביל משאי ומתן ופרנסה, כגון ל'בית הפאסט' [דאר] וכו' - שצריך לכונן: "פדי שירויה ויתן צדקה, להיות בכלל תומכי־אורייתא' העוסקים להוציא לאור ספרים הקדושים" וכו'.

[ב'לקוטי־מוהר"ן ח"א כט, ט: וזה עקר תקונו של המשא־ומתן: שיכונן בכל הלוח והלוח, ובכל דבור ודבור, שהוא הלוח ומדבר בשעת המשא־ומתן - שפונתו: "פדי שירויה, פדי שיתן צדקה!" - וזה הוא בחינת תקוני־הכללי של הדמים].

וגם צריך לכונן: אולי יפגע עם איזה אדם לדבר עמו מהתכלית, ולהודיע לו מאמתת החדושים של התגלות־התורה של צדיקי־אמת שבדור וכו'!

טו. עלים לתרופה, מכתב רבי יצחק בן מוהרנ"ת (יום א', כ"ט למספר בני ישׁאל תרכ"ט) - בני מיכלי שיחיה, הרביה להגדיל עלי צערך מענין מעוט עוסקה בהפציי־שמים, לסבת 'טרדת־העסקים'.

מה אמר לך בני חביבי: דמעות לבי פנחל ישטופו על זה. אך בני חביבי: הן ידוע לך, אשר לא כן מהמדה, והעקר לשמח את־עצמו בכל הנקודות־טובות, והעקר בהרצון וכו'.

ועתה אוסיה זאת לכם: אשר תוכלו להחיות עצמכם בזה, אשר זכותם לזכות גדול בזה, לעסק בענין החזקתי למחית פרנסתי בארץ־הקדושה הזאת - בזה תוכלו לקבל היות, כמו שאתם יושבים על התורה ועבודה תמיד וכו'.

ואתם בני שיחיו: תוכלו לשמח בזה מאד, כי באמת 'תומכי־אורייתא' - נחשבים על כמה מקומות, למעלה מ'לומדי־אורייתא', ואנן כהדא השיבין.

"ויאמר: לא יעקב יאמר עוד שמך, כי אם ישראל, כי שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל"
(בראשית לב, כט)

טז. ח"א קעז - "יתגדל ויתקדש שמה רבא".

"יתגדל" - [אותיות] 'תג"י ד"ל' (פריי־עץ־חיים, שער הקדישים פ"ד), שהוא: 'תג"י' - 'פתר'. 'ד"ל' - בחינת 'יעקב' שהוא 'עקב', בחינת 'דל'. ובחינת 'ישראל' - הוא בחינת 'תג"י' - "פי שרית עם אלקים" וכו' (בראשית לב, כט).

"ויתקדש" - [אותיות] 'ת"ק ש"ד"י' (פריי־עץ־חיים שם).

"רבא" - [אותיות] 'בא"ר' (שער־הפנות, דרושי קדיש א).
"ומשביע לכל חי רצון" (תהלים קמה, טז).

(כל אלו הדברים לא נכתבו מהם כי אם ראשי־פרקים, כי בשעת אמירת אלו הדברים הנוראים, לא זכינו שיבארם לנו היטב, כדרכו תמיד, רק אחרם במהירות בדרך רמז בעלמא, ורמז לנו פאן כל הפנות של קדיש המבארים בכונות האריו"ל. ואין אמתנו יודע עד מה באור הדברים האלה [עין שם עוד בהתורה באור על קדיש]).

יז. ח"א נא, ז"ח - הצעקות שאדם צועק בתפלתו ובתורתו, כשנסתלקין המחין בבחינת 'עבור' - הן בחינת 'צעקת היולדת' בשעה שהיא פורעת לילה, שראמת 'עין קליו', כמנין תבות שבמזמור "יענה" (תהלים כ), ואז מולדת (זהר פנחס רמט:).

ובשאדם לומד תורה, ואין מבין בה שום חדוש - זה מחמת שהמחין והשכל של התורה והלמוד הזה, הן בבחינת 'עבור'.

וזה נקרא בשם 'יעקב' - כי 'יעקב' זה בחינת 'עבור', בחינת (הושע יב, ד): "בבטן עקב את אחיו". ואז צריך לצעק ה'קליו' הנ"ל.

וזה בחינת (בראשית כז, כב): "הקל קול יעקב" - כשהוא בבחינת 'יעקב', צריך לו ה'קליו' - פדי להוציא ה'מחין' בבחינת 'לדה'.

ומי שתורתו בלא הבנה בה שום חדוש - אין לדרש אותה לרבים. כי התורה הזאת שהיא בבחינת 'יעקב', בבחינת 'עבור' - אף־על־פי שהקדוש־ברוך־הוא מתענג בה, בבחינת (שירי־השירים ב, ד): "ודגלו עלי אהבה", "אל תקרי ודגלו אלא ולגלוגו" (שירי־השירים רבא ב, טו) - אבל אין לדרש אותה כמו שהיא לרבים, כי אין לדרש אלא דברים המבררים, כמאמר (שבת קמה: על משלי ג, ד): "אמר להכמה אחתי את - אם ברור לך הדבר פאחותך שהיא אסורה לך, אמר, ואם לאו, אל תאמרהו".

וזהו (תהלים קלה, ד): "כי יעקב בחר לו י"ה" - כשהיא בבחינת 'יעקב', בבחינת 'עבור', בלא 'מחין' - זאת הלמוד בחר לו הקדוש־ברוך־הוא, בבחינת "ודגלו עלי אהבה" - ואין לדרש אותה לרבים.

אבל (שם): "ישראל לסגלותו" - 'ישראל' ל' אותיות 'ל"י רא"ש' (שער הפסוקים פ'רשת וצא; עץ הדעת טוב' פ'רשת תולדות; ועוד), היינו: 'התגלות המחין', 'המשכת אור־הפנים', 'שפע אלקי', 'המקיפין', בתוך ה'פנימי'.

וזה בחינת: "ישראל לסגלותו". "ישראל" - בבחינת (ישעיהו מט, א): "ישראל אשר בך אתפאר". "בך" דיקא, שיתמשך 'עטרת תפארת', היינו: ה'מקיפין' הנ"ל -

"בָּדָה", בתוך ה'פנימיות'. - "לסגלתו" - זאת התורה יכול לדרש אותה לרבים.

"ויזרח לו השמש" (בראשית לב, לב)

יח. ח"א עד - יעקב הוא בחינת 'חכמה', בחינת 'מחיר-דגדלות', בחינת 'דיעת-התורה', שהוא בחינת 'רפואת-הנפש', בחינת (מלאכי ג, ט): "שמש צדקה ומרפא בכנפיה".

פי 'שמש' הוא בחינת 'יעקב' (בראשית-רבה סח, י; פד, יא), כמו שכתוב (בראשית לב, לב): "ויזרח לו השמש", שהוא בחינת 'חכמה', בחינת 'דבור בדעה', שהוא בחינת 'התורה', בחינת 'שמחת תורה', שהוא בחינת 'אילנות דאסותא' (זהר קדשים פח:).

יט. ח"א פו - בימי החל' הוא שליטת החיצונים, ו"ערב-שבת-קדש ביו-השמשות אין להם שליטה כלל" (זהר תרומה קלה:).

ועקר שליטה שלהן בימי החל' - הוא בבחינות 'רגליו', שאין מניחין לאדם לילך בדרכי השם-יתברך וכו'. ובשבת-קדש חוזרין להם כח ההליכה, כמו שכתוב (ישעיה נח, יג): "אם תשיב משבת רגלך" - שבשבת-קדש יכול לילך בדרכי השם-יתברך.

אך למשל: תינוק בשמתחיל לילך, עדין צריך 'סעד' לתמוכו, ואף-על-פי-כן אינו יכול לילך במרוצה, רק פסיעות קטנות, וצריכין לחזק אותו. כך בשאדם מתחיל בשבת לילך בדרכי השם-יתברך, צריך עוד 'סעד' לתמוכו.

וה'סעד' הזה, הוא בחינת 'אמת'. והוא בחינת 'רגל שלישי', כדאיתא בגמרא (שבת קד): "קשטא קאי", ו'שבת' הוא בחינת 'אמת', כדאיתא (ירושלמי דמאי פ"ד ה"א): "אפלו עם-הארץ ירא לשקר בשבת" - וכשמדבק עצמו במדה זו - הוא 'סעד' לתמוכו, ובחינת 'רגל שלישי'.

אך עדין צריכין לברך ה'שמש רגלים, ולתן כח בהם, כדי שיוכלו לילך היטב. והוא עלידי 'צדקה' שעושה בשבת, הינו: שנותן לאדם על שבת, או שמאכסן עני על שלחנו.

פי יש שני מיני צדקה: א) צדקה שעושין בימי החל. ב) וצדקה שעושין בשבת-קדש. ו'צדקה' הוא בחינת 'שמש', כמו שכתוב (מלאכי ג, ט): "שמש צדקה" וכו'. ו'צדקה' שעושין בימי החל, הוא כנגד שמש שבזמן הזה. ו'צדקה של שבת', שהוא מעין עולם-הבא, היא כנגד שמש העתידה להתחדש לעתיד-לבוא, שהוא "באור שבעת הימים" (ישעיה ל, כו).

ו'שמש' שהוא בחינת 'צדקה' - נותן כח לבחינת 'רגליו', שנאמר (תהלים פה, יד): "צדק לפני יהלך" - הינו: ש'צדקה' עושה לו 'הליכה'. וגם נאמר (בראשית לב, לב): "ויזרח לו השמש", ופרש רש"י: "לו - לצדפו, לרפאותו מצלעתו".

נמצא: בזה שעושה צדקה בשבת, שהוא בחינת 'אור השמש' - הוא הנותן כח לבחינת "שמש רגליו".

כ. ח"א רנא - ודע: ש'איש אמת', דהינו: שעושה מצוות בשלמות ובכל הדקדוקים בינו לבין קונו, יש לו כח להמשיך לעצמו כל הצדקות. פי ה'צדקה' נמשכת רק אחר האמת, פי 'צדקה' הוא בחינת 'אמת', פי 'אמת' הוא 'אחד', פי אחד הוא רק אחד, פי 'לפני אחד מה אתה סופר' (ספר וצירח), וכן ה'אמת' הוא רק 'אחד' וכו'. והשנוי הוא רק אצל המקבלים, אבל השם-יתברך אין בו שום שנוי הסיושלו.

וזה בחינת 'שמש', פי ה'שמש' הוא רק כח אחד לבד, והשנוי הוא אצל המקבלים - כגון להתיד ולתקפות לקרר ולחמם וכו'. וזה בחינת 'צדקה', שהיא בחינת 'שמש', בחינת 'אמת' כנ"ל, בחינת (מלאכי ג, ט): "ויזרח להם יראי שמי שמש צדקה".

וזה שאמרו חז"ל (ברכות ו: על תהלים יב, ט): "פרם זלות לבני אדם" - "פיון שנצרך אדם לבריות, פניו משתנין לכמה גונו" - פי עלידי ה'צדקה' באים כמה 'שנויים', והכל הוא רק מחמת המקבלים, שנשתנין פניהם לכמה גונו - אבל ה'צדקה' שהוא בחינת 'אמת', בחינת 'שמש' כנ"ל, הוא רק כח אחד לבד, ואין בה שנוי.

ויש שנשתנה פניו מחמת 'גדלות', באשר שאינו ראוי לו שיצטרף לבריות. ויש מחמת 'קטנות', על שהוא נצטרף לבריות. ויש שנשתנה פניו מחמת 'שמחה', ששמח על שנותנים לו. וגם בזה יש שנויים, פי מי ששמח מאד על שנותנין לו. כל אחד לפי בחינתו כן נשתנין פניהם. - אבל ה'צדקה' היא רק כח 'אחד' לבד וכו', ועל-כן מושכת עצמה ל'אמת' כנ"ל.

וזה שכתוב (דברים ו, כח): "וצדקה תהיה לנו פי נשמר לעשות את כל המצוה הזאת לפני ה' אלקינו באשר צונו". "לפני ה' אלקינו" דיקא, הינו: כשיהיה לנו בחינות 'אמת', שנשמר לעשות כל המצוות לפני ה' לבד, בינינו לבין קוננו, בכל הדקדוקים והפרטים, כמו שעושה בפני בני-אדם.

וזהו: "באשר צונו" - בכל הדקדוקים 'באשר צונו' השם-יתברך. - ואז: "וצדקה תהיה לנו". "לנו" דיקא,

היננו: שנמשיך 'לעצמנו' כל הצדקות - כי דרך הצדקה למשך לאמת פנ"ל.

ו'יעקב' שהוא בחינת 'אמת', כמו שכתוב (מיכה ז, כ): "תתן אמת ליעקב", נאמר בו (בראשית לב, לב): "ויזרח לו השמש" - פי 'שמש' היא בחינת 'צדקה' פנ"ל - הינו: ש'יעקב' על-ידי ה'אמת', היה לו פה להמשיך ולהזריח לעצמו כל הצדקות - שהם בחינת 'שמש'. - וזה: "ויזרח לו השמש" - לו' דיקא - בחינת: "ולנו תהיה צדקה", פנ"ל.

"והוא צלע על ירכו" (בראשית לב, לב)

כא. ח"א עה - תורה' ו'תפלה', הם בחינת 'עמידה' וכו'. והוא בחינת 'רגלין' וכו'. פי על-ידי הדבורים של תורה ותפלה נתתקנין ה'רגלין' וכו'.

ו'בדבר ה' שמים נעשו" (תהלים לג, ו) - לכן יש ניצוצות שנפלו בכל דבר: במאכל ובמשתה ובמלבוש. וה'ניצוצות' הם 'אותיות'. וקדם שמוציא אל ה'דבור', הם בחינת 'דם', והוא בחינת 'נפש' וכו'. וכשיצאה ל'דבור', הוא בחינת (שיר-השירים ה, ו): "נפשי יצאה בדברו".

פי קדם שמכניס אלו ה'ניצוצות' וה'אותיות' תוך 'דבורי תורה ותפלה' - אין להם שום 'צרוף וחבור', והם בבחינת 'שברים ומחלקת' - פי כל ניצוץ מתגבר על חברו. וכשמכניסם אל ה'דבור דקדשה' - הוא מצרפם ומחברים, שזהו בחינת 'שלוש' וכו'. - נמצא: שאריך בה'ניצוצות' הנ"ל, לדבר ב'דברי תורה ותפלה', "ולא בדברים אחרים" (יומא יטז) וכו'.

וקדם התקון, דהינו: קדם שמוציא ה'ניצוצות' אל ה'דבור דקדשה' - אזי הם בבחינת (בראשית לב, לב): "צלע על ירכו". ובה'יצאה אל ה'דבור' - הם בחינת (שם ב, כב): "ויבן את הצלע".

וזהו פרוש הגמרא (ספח נג. תענית כה. מגלה כב): "לוי הטיח דברים כלפי מעלה, ואטלע" - שהוא בחינת: "צולע על ירכו". פי מבח שהוציא ה'ניצוצות' ב'דברים אחרים', נשאר בבחינת: "צולע על ירכו". וצריך לדבר בתורה או בתפלה, עד שיהיה הגוף בטל ואפס וכו'.

"גיד הנשה" (בראשית לב, לב)

ב'רש"י': "ולמה נקרא שמו גיד הנשה? - לפי שנשה ממקומו ועלה, והוא לשון קפיצה". וכן (ירמיה נא, ל): "נשתה גבורתם". וכן (בראשית מא, נא): "פי נשני אלקים את כל עמלי".

כב. ח"א נו, ג - ובכל יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר בית הנשים" וכו' (אסתר ב, יא). 'חצר בית הנשים' - כנגד שלש בחינות. א) אותן שנתרחקו

מהשם-יתברך - 'נשים', מלשון "שנשו וקפצו ממקומו של עולם" (רש"י בראשית לב, לב. ג) איתן שכבר היו קצת אצל השם-יתברך, אך שכבר שכחו אותו יתברך - 'הנשים' לשון 'שכחה', כמו שכתוב (בראשית מא, נא): "פי נשני אלקים". ג) אותן שגם עתה זוכרים את השם-יתברך, אך 'שנשתה' גבורתם, ואין לאל ידם להתגבר על יצרם. - ובשביל זה נקראים בשם 'נשים', מחמת שלש בחינות הנ"ל. - ועל-ידי-כל-זה הם רחוקים מהשם-יתברך, והשם-יתברך נסתר מהם בבחינת הסתרות.

"ומרדכי", הינו בחינת ה'מלכות' - יכול להוכיח ולהזהיר אותם, על-ידי 'עסק התורה' וכו' (עין בפנים).

"הילדים אשר חנן אלקים את עבדך" (בראשית לג, ה)

כג. ח"א א - איש הישראלי צריך תמיד להסתכל בה'שכל' של כל דבר, ולקשר עצמו אל ה'חכמה' וה'שכל' שיש בכל דבר - כדי שיאיר לו ה'שכל' שיש בכל דבר, להתקרב להשם-יתברך על-ידי אותו הדבר.

פי ה'שכל' הוא 'אור גדול', ומאיר לו בכל דרכיו, כמו שכתוב (קהלת ח, א): "חכמת אדם תאיר פניו". - וה'חכמה' וה'שכל' הוא ה'חיות' של כל דבר, כמו שכתוב (שם ז, יב): "החכמה תחיה" וכו'.

וזה בחינת 'יעקב' - פי 'יעקב' זכה ל'בכורה', "שהוא 'ראשית', שהוא בחינת 'חכמה'" (זהר משפטים קכא: תקוני-זהר ל), כמו שכתוב (תהלים קיא, ז): "ראשית חכמה".

אך מחמת שאור השכל גדול מאד - אי-אפשר לזכות אליו, פי אם על-ידי בחינת 'נון', שהוא בחינת 'מלכות' וכו'. - ואזי מקבלת ה'מלכות' שהיא בחינת 'נון', 'חיות' מן ה'חכמה' שהיא בחינת 'חיות'. ונתחבר ונתקשר הח' והנו, ונעשה "אור הלכנה פאור החמה" (ישעיה ל, כו).

ועל-כן 'יעקב' שהוא בחינת ה'שכל' פנ"ל - זכה ל'חן' - כמו שכתוב (בראשית לג, יא): "פי חנני אלקים". ועל-כן ברה את השבטים ב'חן', כמו שכתוב (שם שם, ה): "הילדים אשר חנו" וכו'. ובנימין לא היה אז, ועל כן ברכו יוסף ב'חן', כמו שכתוב (שם מג): "אלקים יחנך בני" וכו'.

"ויאמר עשו: יש לי רב" (בראשית לג, ט)

כד. ח"א ת, ב-ג-ד-ח-ט - כל החסרונות שיש לאדם, הן בפנינסה הן בבדיאות הגוף וכו' - כלם אי-אפשר להשלימם, פי-אם על-ידי הצדיק והרבי

הַאֲמֶת שְׁנֹלָה אֵלָיו. כִּי שְׁלֵמוֹת הַחֲסֻדוֹת הוּא עַל־יָדֵי
 'אֲנַחָה' וְכוּ', שְׁעַל־יָדָה מִמְּשִׁיכֵי הַרְוּח־חַיִּים' לְהַשְׁלִים
 הַחֲסֻדוֹן שְׁמֵתָאֲנַח עָלָיו. אֲבָל זֶה הַרְוּח־חַיִּים' לְהַשְׁלִים
 הַחֲסֻדוֹן, מִקְבְּלֵי רַק מֵהַצְדִּיק וְהַרְבֵּי־שְׁבֻדוֹר שְׁדָבוּק
 בַּתּוֹרָה, שְׁשֵׁם הַרְוּח־חַיִּים'. [על־פִּי 'קְצוֹר לְקוּטֵי־מוֹהַר'].

וְהַמְתַּנְגְּדִים וְהַרְשָׁעִים הַחֹלְקִים עַל הַצְדִּיקִים
 אֲמֵתִים - מִקְבְּלִים הַרְוּח־חַיִּים' שְׁלֵהֶם מֵהַרְבֵּי
 דְקַלְפָּה. כִּי יֵשׁ רַב' בְּקַלְפָּה וְסִטְרָא־אֲחֵרָא, בְּנִגְד
 הַרְבֵּי־דְקַדְשָׁה - וְהוּא בְּחִינַת 'עֲשׂו', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב
 (בְּרֵאשִׁית ל"ג ט): "יֵשׁ לִי רַב".

וְהוּא בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ל"ג ט): "אֱלוֹפִי עֲשׂו", וְכֵמוֹ שְׁתַּרְגְּם
 אוֹנְקֵלוֹס: "רַבְרַבִּי עֲשׂו", בְּחִינַת הַרְבֵּי־דְקַלְפָּה' -
 וּמֵהֶם מִקְבְּלֵי הַרְשָׁעִים הַרְוּח־

וְהוּא בְּחִינַת 'רוּחַ הַטְּמָאָה', בְּחִינַת 'רוּחַ סְעָרָה', כְּמוֹ
 שְׁכַתּוּב (שָׁם כ"ז י"א): "הֵן עֲשׂו אַחִי אִישׁ שְׁעָר" - וְעַל־כֵּן
 הַרְוּח־ שְׁלֵהֶם גְּדוֹל וְתַקִּיף לְפִי שְׁעָה, כְּמוֹ רְוַח־סְעָרָה'
 שְׁהוּא גְּדוֹל בְּשַׁעְתּוֹ.

אֲבָל הוּא רַק לְפִי שְׁעָה, וְלְבַסּוֹף כֻּלָּה וְנֶאֱבָד, וְיִמְסַעַר'
 גּוֹפִיָה וְנִשְׁמָתִיָה שֶׁל הַנְּאֻחָזִים בּוֹ. - וְעַל־כֵּן הַרְשָׁעִים
 וְהַחֹלְקִים עַל צְדִיקִים, "בְּחַיֵּיהֶם קְרוּיִים מֵתִים" (בְּרֵכוֹת י"ח):
 - כִּי אֵין לָהֶם רְוַח־חַיִּים הַאֲמֵתִי דְקַדְשָׁה, שְׁנִמְשָׁךְ רַק
 עַל־יָדֵי צְדִיקֵי אֲמֵת דִּיקָא.

זֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים ס"ח, י"ח): "רִכַּב אֱלֹקִים רַבִּים אֲלֵפִי
 שְׁנָאן". "אֲלֵפִי" - בְּחִינַת "אֱלוֹפִי עֲשׂו". וְעַל־יָדֵי
 "רִכַּב אֱלֹקִים רַבִּים", בְּחִינַת 'קְבֻלַּת־הַתּוֹרָה', שְׁמִשָּׁם
 מִקְבְּלֵי הַרְוּח־חַיִּים' הַרְבֵּנִים־דְקַדְשָׁה' - עַל־יָדֵי־זֶה:
 "אֲלֵפִי שְׁנָאן", כְּמוֹ שְׁדָרְשׁוּ חַז"ל (עַבְדֵּי־הַתּוֹרָה ג'): "אֵל
 תִּקְרִי שְׁנָאן, אֵלָא שְׁאִינָן".

הֵינּוּ: שְׁעַל־יָדֵי 'קְבֻלַּת הַתּוֹרָה' שְׁשֵׁם הַרְוּח־ דְהַרְבֵּי
 דְקַדְשָׁה' - נִתְבַטְּלִין וְנִכְנָעִין "אֱלוֹפִי עֲשׂו", "רַבְרַבִּי
 עֲשׂו", שְׁהֶם בְּחִינַת הַרְבֵּי־דְקַלְפָּה' - בְּבְחִינַת: "אֲלֵפִי
 שְׁאִינָן" - שְׁ'אֱלוֹפִי עֲשׂו' רַבְרַבִּי עֲשׂו', נִתְבַטְּלִין
 וְאִינָן.

וְזֵהוּ בְּחִינַת 'שְׁלֵשׁ־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת' וְכוּ'. וְהֵינּוּ (שְׁמוֹת ל"ד, ו):
 "וְרַב חֶסֶד וְאֲמֵת", שְׁמִקְבְּלֵי הַרְוּח־חַיִּים, מֵהַצְדִּיק
 רַב־דְקַדְשָׁה, שְׁהוּא רַב חֶסֶד' - הַפֶּךְ 'עֲשׂו', רַב־
 דְקַלְפָּה, שְׁהוּא "אֲדַמוּנִי" (בְּרֵאשִׁית כ"ה, כ"ה), תִּקְרָה הַדִּין.

וְהֵינּוּ (שָׁם): "נִצַּר חֶסֶד לְאֲלֵפִים" - "לְאֲלֵפִים", זֶה
 בְּחִינַת "אֱלוֹפִי עֲשׂו", "רַבְרַבִּי עֲשׂו", שְׁהֶם רַב־
 דְקַלְפָּה'. וְזֵהוּ: "נִצַּר חֶסֶד" - שְׁחֶסֶד, בְּחִינַת הַרְבֵּי־
 דְקַדְשָׁה, "נוֹצַר" וּמִמֵּתִיק בְּחִינַת "אֱלוֹפִי עֲשׂו",
 "רַבְרַבִּי עֲשׂו" וְכוּ'.

וְזֵהוּ בְּחִינּוֹת 'אַרְבַּע צִיצִית', שְׁהֶם בְּחִינַת הַרְוּח־חַיִּים,
 כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (יִחְזָקְאֵל ל"ג ט): "מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בָּאִי הַרוּחַ"
 - שְׁעַל־יָדֵי־זֶה מִכְּנִיעֵי הַרְוּח־סְעָרָה, הַרְוּח־ שֶׁל
 הַמְתַּנְגְּדִים' הַחֹלְקִים עַל הַצְדִּיקִים־אֲמֵתִים,
 שְׁמִמְשִׁיכֵי אֲרִיכַת הַרוּחַ שְׁלֵהֶם מֵהַרְבֵּי־דְקַלְפָּה, בְּחִינַת:
 "עֲשׂו אִישׁ שְׁעָר" וְכוּ'.

**"וְלִקְחַת מִנְחָתִי מִיָּדִי, כִּי עַל כֵּן רָאִיתִי פְּנִיךְ
 כְּרֹאת פְּנֵי אֱלֹקִים, וְתַרְצִנִּי" (בְּרֵאשִׁית ל"ג י)**

כ"ה. ח"ב ז, ט"י - עַל־יָדֵי 'צְדָקָה' נַעֲשֶׂה רְצוֹן,
 וְנִתְהַפֵּךְ רִגְזוֹ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ לְרְצוֹן, וְנִתְגַּלָּה וְנִתְחַזַּק הַרְצוֹן.
 וְעַל־כֵּן פְּשָׁרָה 'יַעֲקֹב' לַעֲשׂוֹת רְצוֹן בְּעֲשׂוֹ, אָמַר
 (בְּרֵאשִׁית ל"ג י): "וְלִקְחַת מִנְחָתִי מִיָּדִי, כִּי עַל כֵּן רָאִיתִי
 פְּנִיךְ כְּרֹאת פְּנֵי אֱלֹקִים וְתַרְצִנִּי" (בְּרֵאשִׁית ל"ג י). כִּי "גַם
 מֵה שְׁנוֹתֶיךָ לְעַבְדֶּךָ" הוּא בְּחִינַת צְדָקָה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ
 רַז"ל (בְּבֵרֵאשִׁית ט. - עַל יִשְׁעִיה ס. יז): "וְנִגְשִׁיךְ צְדָקָה".

וְזֵהוּ שְׁאָמַר לוֹ: "וְלִקְחַת מִנְחָתִי מִיָּדִי" - הֵינּוּ
 'צְדָקָה', בְּחִינַת (מְלָאכִי ג. א): "מִגִּישִׁי מִנְחָה בְּצְדָקָה".

"כִּי עַל־כֵּן רָאִיתִי פְּנִיךְ כְּרֹאת פְּנֵי אֱלֹקִים" - הֵינּוּ:
 'כְּמוֹ רֹאוֹת פְּנֵי אֱלֹקִים', שְׁהוּא בְּחִינַת (דְּבָרִים ט"ז, טז):
 "שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל זֹכוֹרְךָ אֶת פְּנֵי ה'",
 דְהֵינּוּ: 'מִים־טוֹבִים', שְׁעַל־יָדֵם נִתְגַּלָּה הַרְצוֹן - כִּי עַקֵּר
 הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן עַל־יָדֵי 'מִים־טוֹבִים', הוּא עַל־יָדֵי
 הַצְדָקָה' - כְּמוֹ־כֵן יִהְיֶה נַעֲשֶׂה אֲצִלּוֹ רְצוֹן עַל־יָדֵי
 הַצְדָקָה'.

וְזֵהוּ: "וְתַרְצִנִּי" - כִּי מֵאַחַר שֶׁ'מִנְחָה' וְהַצְדָקָה'
 שְׁנִתְּנָן לְעֲשׂוֹ, הִיא בְּחִינַת 'צְדָקָה' מִמְּשֵׁ, בְּחִינַת:
 "וְנִגְשִׁיךְ צְדָקָה", נִמְצָא: שְׁעַל־יָדֵי־זֶה נִתְגַּלָּה הַרְצוֹן
 הַעֲלִיוֹן, שְׁנִתְגַּלָּה עַל־יָדֵי 'צְדָקָה' כְּנ"ל, וּמִשָּׁם
 מִשְׁתַּלְשֵׁל הַרְצוֹן לְמִטָּה, וְנַעֲשֶׂה רְצוֹן גַּם בְּעֲשׂוֹ.

"כִּי חֲנַנִּי אֱלֹקִים" (בְּרֵאשִׁית ל"ג י"א)

**כ"ו. ח"א א - נִמְצָא לְעִיל בְּפָסוּק (בְּרֵאשִׁית ל"ג, ה):
 "הַיְלָדִים אֲשֶׁר חָנַן אֱלֹקִים אֶת עַבְדְּךָ".**

"אֲצִיגָה נָא עִמָּךְ מִן הָעַם אֲשֶׁר אֵתִי" (בְּרֵאשִׁית ל"ג, טז)

**כ"ז. ח"ב ע"ט - נִמְצָא לְעִיל בְּפָסוּק (בְּרֵאשִׁית ל"ב, ז):
 "וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים".**

**"וַיַּעֲקֹב נָסַע סִכְתָּה, וַיָּבֵן לוֹ בַּיִת,
 וַלְמַקְנָהּ עָשָׂה סִכְתָּה" (בְּרֵאשִׁית ל"ג, יז)**

**כ"ח. ח"א רסו; חַיִּי־מוֹהַר"ן נו - כְּשִׁפּוּגִי
 וְאִינָן נִזְהָרִין בְּמִצְוֹת סְפָה' כְּרֹאוֹי - נוֹפְלִים מִשְׁפַּע**

שֶׁל אָדָם לְשַׁפֵּעַ שֶׁל בְּהֵמָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּא מִיתַת בְּהֵמוֹת וְחַיּוֹת בְּלֹא זְמַנָּם רַחֲמָנָא־לְעָלְמַן. וְיִזְרְדִין עַל־יְדֵי־זֶה מִמְדַּרְגַּת בְּנֵי־אָדָם, לְמַדְרָגוֹת שָׂאָר בְּעַל־יְחַיִּים.

וּכְשֶׁבְנֵי־אָדָם יוֹשְׁבִים בְּסִפּוֹת כְּרָאוּי, עַל יְדֵי זֶה הֵם בְּמַדְרָגָתָן.

כִּי 'סִפָּה', בְּחֵינּוֹת "אִמָּא דְמַסְכָּכָא עַל בְּנִין" (תַּקּוּנֵי־זִהָרַב ב:), בְּחֵינּוֹת: "אִם לְבִינָה תִקְרָא" (מִשְׁלֵי ב, ג). וְזֶהוּ בְּחֵינּוֹת הַהֶבְדֵּל שֶׁבֵין 'גְּדֵר־אָדָם' לְ'גְדֵר־בְּהֵמָה, כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ רַז"ל (בְּרֵכוֹת י. עַל תְּהִלִּים קג, ב): "בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה' וְאֵל תִּשְׁבַּחֵי כָּל גְּמוּלָיו", "שֶׁעָשָׂה לָּהּ דְּדִים בְּמָקוֹם בֵּינָה" - שֶׁהָאָדָם יוֹנֵק מִ'דֵּי־אָדָם' שֶׁהוּא בְּמָקוֹם 'בֵּינָה', בְּחֵינּוֹת "אִם לְבִינָה תִקְרָא", בְּחֵינּוֹת "סִפָּה" - אָבֵל הַ'בְּהֵמָה' יוֹנֵקֵת מִ'דֵּי־בְּהֵמָה' שֶׁהֵם לְמִטָּה.

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁפּוֹגֵם בְּמִצְוֹת סִפָּה - אִזִּי נוֹפֵל מִבְּחֵינּוֹת 'דֵּי־אָדָם', שֶׁהֵם בְּמָקוֹם 'בֵּינָה', בְּחֵינּוֹת 'סִפָּה'. וְנוֹפֵל לְבְּחֵינַת 'דֵּי־בְּהֵמָה', וְיִזְנֵק מִשָּׁם.

נִמְצָא: שִׁיזְנֵק מִ'שַׁפֵּעַ שֶׁל הַבְּהֵמָה, וְעַל־כֵּן יוֹנֵק אֶת חַיּוֹתָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה הֵם מֵתִים, עַל־יְדֵי שְׁנוּטֵל מֵהֵם אֶת הַשַּׁפְעָתָם.

וְלִפִּי הַפָּנִים שֶׁפָּנִים בְּ'סִפָּה' - כֵּן נִפְּלְתוּ! - וְכֵן נוֹטֵל הַ'שַּׁפֵּעַ שֶׁל הַבְּהֵמוֹת! - וְכְמוֹ־כֵן גּוֹרֵם מִיתוֹת הַבְּהֵמוֹת וְהַחַיּוֹת!

וְזֶהוּ בְּחֵינַת (בְּרֵאשִׁית לג, יז): "וְלִמְקַנְהוּ עָשָׂה סִבָּת" - כִּי הַ'סִּפָּה' הוּא בְּשִׁבִיל 'מְקַנְהוּ' (עֵינן 'לְקוּטִי־הַלְכוֹת', מְקַנְהוּ וּמְמַקְרָד).

[שִׁיחֵד־שְׂרָפִיר־קֹדֶשׁ ח"ב רעט: בַּעַת שְׁנַכְנַס רַבְּנּוּ ז"ל לְדוֹר בְּבַרְסִלָּב, הֵיחָה שָׁם מַגְפָּה לְבַהֲמוֹת הַנִּקְרָא "פֹּאִיד", שֶׁהַבְּהֵמוֹת הֵיוּ נוֹפְלוֹת וּמֵתוֹת לְרַב. וְאִזִּי אָמַר תּוֹרָה רַס"ו הַנ"ל - וְנִפְּסְקָה הַמַּגְפָּה.]

כ.ט. ח"א רסו: חֵי־מוֹהֲרִין נז - עַל־יְדֵי שְׁמַקְיָמִין 'מִצְוֹת סִפָּה' כְּרָאוּי - יְכוּל לְבַנּוֹת 'בֵּית', וְאִינוּ מִזִּיק לֹא לְמָמוֹנוּ.

כִּי הַעוֹסְקִין בְּבִנְיָה, מִזִּיק לָהֶם, כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ רַז"ל (סוֹטָה יא): "כָּל הַעוֹסֵק בְּבִנְיָן מִתְּמַסְכֵּן", כִּי צָרִיךְ לְבַנּוֹת הַ'בֵּית' בְּ'הַחֲכָמָה' וְ'שִׁכְל', וְאִזִּי אֵין מִזִּיק לֹא הַבִּנְיָן, וְאִזִּי רָאוּי לֹא לְבַנּוֹת בֵּית, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (מִשְׁלֵי כד, ג): "בְּהַחֲכָמָה יִבְנֶה בֵּית, וּבַתְּבוּנָה יִתְּבוּנֵן, וּבַדַּעַת חֲדָרִים יִמְלֵאוּ" וְכוּ'. אָבֵל כְּשֶׁבּוֹנֶה בְּלֹא שִׁכְל, אִזִּי מִזִּיק לוֹ, וּמִתְּמַסְכֵּן וְכוּ'.

וְעַל כֵּן עַל־יְדֵי הַ'סִּפָּה' שֶׁהִיא בְּחֵינַת 'שִׁכְל', בְּחֵינּוֹת (שָׁם ב, ג): "אִם לְבִינָה" - יְכוּל לְבַנּוֹת 'בֵּית', בְּבְּחֵינַת: "בְּהַחֲכָמָה יִבְנֶה בֵּית".

וְזֶה בְּחֵינַת (בְּרֵאשִׁית לג, יז): "וְיַעֲקֹב נָסַע סַבְתָּה וַיִּבֶן לוֹ בֵּית" - שֶׁעַל־יְדֵי 'מִצְוֹת סִפָּה', הֵתַר לוֹ לְבַנּוֹת.

[שִׁיחֵד־שְׂרָפִיר־קֹדֶשׁ ח"ב רעח: תּוֹרָה רַס"ו הַנ"ל נִשְׁתַּלְשְׁלָה עַל־יְדֵי הַשִּׁיחָה בְּ'מִי־מוֹהֲרֵינִת' (ח"א ט), שְׁאִמְרַר רַבְּנּוּ ז"ל לְרַבִּי אֶהְרֹן הַרַב מְבַרְסִלָּב ז"ל: "שְׁבִיתוּ הוּא כְּמוֹ סִפָּה"!

וְהֵנָּה הַסְּפוּר בְּ'מִי־מוֹהֲרֵינִת' שָׁם: גְּלִיל שְׁבַת־קֹדֶשׁ פְּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית, נִכְנַס הַרַב דְּפָה (רַבִּי אֶהְרֹן הַנ"ל) אֲצִלוּ בְּשַׁעַת הַסַּעֲדָה כְּדָרְכוּ תְּמִיד, עָנָה וְאָמַר לוֹ אִזִּי רַבְּנּוּ ז"ל דְּבַרִּי צַחוּת: "שְׁבִיתוּ כְּמוֹ סִפָּה!" וְכוּ' - כִּי אִזִּי יָרְדוּ גְּשָׁמִים, וּבֵית הַרַב לֹא הָיָה מְקַרָּה הֵיטֵב, וּמִן־הַסֶּתֶם יָרְדוּ הַגְּשָׁמִים לְבֵיתוֹ כְּמוֹ לְתוֹךְ הַסִּפָּה]. **[תְּפִלָּה ד']**

ל. ח"א רסו: חֵי־מוֹהֲרִין נוֹנז - ה'תּוֹרָה יוֹצֵאת מִ'בֵּינָה', שֶׁהִיא בְּחֵינַת 'סִפָּה', כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (מִשְׁלֵי א, ח): "וְאֵל תִּטַּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ", בְּחֵינַת (שָׁם ב, ג): "אִם לְבִינָה", שֶׁהוּא בְּחֵינַת 'סִפָּה'. וְעַל־כֵּן תִּכְפֹּף אַחֲרַי סְבוֹת, הוּא 'שְׁמַחַת־תּוֹרָה' - כִּי מִבְּחֵינַת 'סִפָּה', מִשָּׁם יוֹצֵאת הַתּוֹרָה.

נִמְצָא: עַל־יְדֵי שְׁנַכְנַסוּ בְּ'סִפָּה', נַעֲשִׂים בְּעַצְמָם בְּבְּחֵינּוֹת הַתּוֹרָה, כִּי מִשָּׁם יוֹצֵאת הַתּוֹרָה. וְאִזִּי מִתְּחַלֵּת הַ'תּוֹרָה', שֶׁהוּא 'בְּרֵאשִׁית', בְּחֵינּוֹת 'בֵּית', הֵינּוּ: 'בֵּית דְּ'בְּרֵאשִׁית', בְּחֵינּוֹת (בְּרֵאשִׁית לג, יז): "וְיַעֲקֹב נָסַע סַבְתָּה וַיִּבֶן לוֹ בֵּית".

וְאִזִּי מֵתַר לוֹ לְבַנּוֹת בֵּית, בְּחֵינַת (מִשְׁלֵי כד, ג): "בְּהַחֲכָמָה יִבְנֶה בֵּית" וְכוּ' - כִּי בּוֹדָאֵי יֵשׁ לוֹ 'הַחֲכָמָה', כִּי הַתּוֹרָה הִיא מְקוּר כָּל הַחֲכָמוֹת.

לא. ח"ג עט - נִמְצָא לְעִיל בְּפָסוּק (בְּרֵאשִׁית לב, ד): "וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים".

"וַיִּבֵּא יַעֲקֹב שְׁלֹם עִיר שָׁכָם" (בְּרֵאשִׁית לג, יח)
"שְׁלֹם בְּגוֹפּוֹ, שְׁלֹם בְּמָמוֹנוֹ, שְׁלֹם בְּתוֹרָתוֹ" (רַש"י, שְׁבַת לג)

לב. ח"א נז, א-ב-ח - לְמַשְׁךְ כָּל הָעוֹלָם לְעַבּוֹדָתוֹ "לְעַבְדוֹ שָׁכָם אֶחָד" (צְפַנְיָה ג, ט), וְכֵלֵם יִשְׁלִיכוּ אֵלֵיכִי כִּסְפָם וְזָהָבָם וַיִּתְּפַלְּלוּ אֵל הַשָּׁמַיִם יִתְּבַרַךְ לְבַד - זֶה הַדְּבַר נַעֲשָׂה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, לְפִי הַשְּׁלוֹם שֶׁבְּדוֹר.

כִּי עַל־יְדֵי הַשְּׁלוֹם שֶׁיֵּשׁ בֵּין בְּנֵי־הָאָדָם, וְהֵם חוֹקְרִים וּמְסַבְּרִים זֶה לְזֶה הָאֲמַת - עַל־יְדֵי־זֶה "מִשְׁלִיךְ כָּל אִישׁ, אֶת שִׁקְרֵי אֵלֵיכִי כִּסְפוֹ" (עַל־פִּי יִשְׁעִיהָ ב, ט), וּמְקַרְבַּ עַצְמוֹ לְהָאֲמַת.

וְאִי־אֶפְשֵׁר לְבּוֹא לְבְּחֵינַת 'שְׁלוֹם' - אֶלֶּא עַל־יְדֵי 'הָאֲרַת־פָּנִים', 'הַדְּרַת־פָּנִים'.

וְזֶה (בְּרֵאשִׁית לג, יח): "וַיִּבֵּא יַעֲקֹב שְׁלֹם עִיר שָׁכָם" - אֶתְעַרְוּתָא שֶׁל בְּחֵינַת (צְפַנְיָה ג, ט): "לְעַבְדוֹ שָׁכָם אֶחָד" - הוּא עַל־יְדֵי 'שְׁלוֹם', וְ'שְׁלוֹם' הוּא עַל־יְדֵי בְּחֵינַת 'יַעֲקֹב', שֶׁהוּא 'הָאֲרַת פָּנִים', בְּחֵינַת "שׁוֹפְרָה דְיַעֲקֹב כְּעֵין שׁוֹפְרָה דְאָדָם" (בְּבֵא־מִצְיַע פד.). - וְזֶה בְּחֵינַת (תְּהִלִּים כד, ו): "מִבְּקִשֵׁי פָּנֶיךָ יַעֲקֹב".

ו"שְׁלוֹם בְּגוֹפוֹ" (שְׁבַת לַג: עַל "וַיָּבֵא יַעֲקֹב שְׁלָם" - "שְׁלוֹם בְּגוֹפוֹ, שְׁלוֹם בְּמִמּוֹנוֹ" וְכוּ') - בְּאַרְבַּע מְרוֹת, שְׁלָא תִתְגַּבֵּר אַחַת עַל חֲבֵרָתָהּ. "שְׁלוֹם בְּמִמּוֹנוֹ" - שְׁלָא יִהְיֶה בָּא זֶה וְאָכַל אֶת זֶה (כְּתוּבָת סו:). "שְׁלוֹם בְּתוֹרָתוֹ" - בְּלֹא קִשְׁיוֹת. - וְאָז: "וַיָּבֵא יַעֲקֹב שְׁלָם עִיר שְׁכָם". [תַּפְּלָה ו]

"וַיַּחֲזֵק אֶת פְּנֵי הָעִיר" (בְּרֵאשִׁית לַג, יח)
"חַד אָמַר: מִטְּבַע תַּקֵּן לָהֶם, וְחַד אָמַר: מִרְחֻצָּאוֹת תַּקֵּן לָהֶם" (רִש"י; שְׁבַת לַג)

לַג. ח"א נג, א-ג ד - אלו הנופלים בַּתְּאוּת מְמוֹן, וְאֵינֶם מְאִמְיָנִים שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא יִכּוֹל לַפְרִיֵם הָאָדָם בְּסִבָּה קְלָה, וְרוֹדְפִים אַחַר פְּרִנְסָתָם בִּיגִיעוֹת גְּדוּלוֹת, וְהֵם "אוֹכְלֵי לֶחֶם בְּעֵצְבוֹן" (עַל-פִּי תַהֲלִים קכז, ב), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, יז): "בְּעֵצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה", וְעֵצְבוֹת' הוּא מְרַהֲ-שְׁחוֹרָה' - אֵלּוּ בְנֵי-אָדָם נִקְשָׁרִים בְּפָנִים דְּסִטְרָא-אֲחָרָא, אֲנַפִּין חֲשׂוּכִין, מְרַהֲ-שְׁחוֹרָה, בְּחִינַת עֲבוֹדַת-אֱלִילִים, "אֱלֻקִּים אַחֲרִים" (שְׁמוֹת כ, ב), בְּחִינַת מִיתָה'.

אֲבָל אֵלּוּ בְנֵי-אָדָם שֶׁמִּשְׁאֵם וּמִתְנַם בְּאִמּוּנָה - הֵם דְּבָקִים בְּאוּרֵי-הַפְּנִים דְּקִדְשָׁה, אֲנַפִּין נְהוּרִין, בְּחִינַת 'חַיִּים', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְשֻׁלִי טז, טז): "בְּאוֹר פְּנֵי מִלְךְ חַיִּים", בְּחִינַת שְׂמֵחָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תַּהֲלִים טז, יא): "שִׁבְעַת שְׂמֵחוֹת אֶת פְּנֵיךְ". וְכַתִּיב (בְּרֵאשִׁית מה, כז): "וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב" - כִּי "אֵין אִמּוּנָה בְּלֹא אֶמֶת" (זֵהַר בְּלֻק קצח:), וְ"אֶמֶת הוּא אוּרֵי-הַפְּנִים".

וְזֶה שְׁאֲמָרוֹ חֲז"ל (שְׁבַת לַג: עַל בְּרֵאשִׁית לַג, יח): "וַיַּחֲזֵק פְּנֵי הָעִיר - חַד אָמַר: מִטְּבַע תַּקֵּן לָהֶם, וְחַד אָמַר: מִרְחֻצָּאוֹת תַּקֵּן לָהֶם".

הֵינּוּ הֵךְ וְלֹא פְּלִיגֵי - כִּי יַעֲקֹב' הוּא בְּחִינַת אֶמֶת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִיכָה ג, ט): "תִּתֵּן אֶמֶת לַיעֲקֹב", וְהוּא בְּחִינַת 'אוּרֵי-הַפְּנִים' - וְתַכְּפָה כְּשֶׁבֵּא, נִתְתַּקֵּן אִמּוּנָה'.

וְזֶה: "מִטְּבַע תַּקֵּן" - שֶׁתַּקֵּן תְּאוּת-מְמוֹן. וְכִשְׁתַּקֵּן תְּאוּת-מְמוֹן, נִתְתַּקֵּן פָּנִים עֲבוֹדַת-אֱלִילִים.

וְזֶה: "מִרְחֻצָּאוֹת תַּקֵּן לָהֶם" - כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ב, ה): "וַתִּרְדַּב בַּת פְּרַעֲהַ לְרַחֵץ", וְדָרְשׁוּ חֲז"ל (מְגִלָּה יג, סוּטָה יב:): "לְרַחֵץ מִגְּלוּלֵי בֵּית אֲבִיהָ".

וְזֶה: "וַיַּחֲזֵק פְּנֵי הָעִיר" - פְּנֵי דִיקָא, שֶׁהִיא פְּנִים דְּסִטְרָא-אֲחָרָא, שֶׁהִיא מִטְּבַע', הֵינּוּ: תְּאוּת-מְמוֹן' - כִּי כָּל עֲבוֹדוֹת-זָרוֹת' תְּחוּבִים בְּמְמוֹן.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כה, כז): "יַעֲקֹב אִישׁ תָּם" - כִּי עַל-יְדוֹ: "וַיַּחֲזֵק פְּנֵי הָעִיר" - עַל-יְדוֹ תַּקֵּן הַמִּטְּבַע' בְּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת מְזוּזָה וְכוּ' - עַל-יְדֵי מְזוּזָה נִתְבַטַּל הַמְּדַת הַמְּמוֹן' וְכוּ'. - וְזֶה שְׁאֲמָרוֹ רַז"ל (שְׁבַת קג: מְנַחוֹת לז. - עַל

דְּבָרִים ו, ט): "וּכְתַבְתֶּם [וְכַתְּבֵתֶם] - שִׁיְהֵא כְּתִיבָה תְּמָה". וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כה, כז): "יַעֲקֹב אִישׁ תָּם" - כִּי עַל-יְדוֹ: "וַיַּחֲזֵק פְּנֵי הָעִיר" (שָׁם לַג, יח), שֶׁעַל-יְדוֹ תַּקֵּן הַמִּטְּבַע'.

"וַיַּחֲזֵק אֶת חֲלֻקַּת הַשָּׂדֶה" (בְּרֵאשִׁית לַג, יט)

לַד. חַי-מוֹהֲרָן תַּצַּט - סֵפֶר מַעֲנֵין הַבְּטָחוֹן. וְאָמַר: שִׁישׁ צְדִיקִים שָׂאִין מְנִיחִים אֲצֵלֶם מְמוֹן מִיּוֹם לְחֵבְרוֹ, כְּמוֹ שֶׁמְסַפְּרִין מִכְּפָמָה צְדִיקִים גְּדוּלִים שֶׁהָיוּ לְפָנֵינוּ, בְּגוֹן הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל, וְהַצְדִּיק הַקְּדוּשׁ מוֹרְנוּ הָרַב אֱלִימֶלֶךְ ז"ל, וְכִיּוֹצֵא בָהֶם - שֶׁבְּכָל יוֹם וַיּוֹם הָיוּ מַפְזְרִים כָּל הַמְּמוֹן שֶׁהָיָה בְּיָדָם, וְלֹא הִנִּיחוּ אֲצֵלֶם שׁוּם מְמוֹן מִיּוֹם לְחֵבְרוֹ.

וְאָמַר: שְׁצָרִיכִין לְהִיּוֹת לְזֶה בְּרִיָּה גְּדוּלָה, לְהִיּוֹת חֲזָק בַּהֲבָטָחוֹן וְלַעֲמֹד עַל עַמְדוֹ, כִּי אִם שׁוֹגִים בְּזֶה תִּנּוּעָה קְלָה בְּעֵלְמָא, לֹא טוֹב.

אֲבָל יֵשׁ מַעֲלָה גְבוּהַ יִתְרָה בְּיוֹתֵר, דְּהֵינּוּ: "שֶׁהַצְדִּיק הָאֱמֵתִי יַחֲזִיק אֲצֵלוֹ הַמְּמוֹן!" - וְזֶה קִשְׁיָה וְכַבֵּד יוֹתֵר הַרְבֵּה, כִּי הוּא ז"ל לֹא הָיָה מִתְנַהֵג הִנְהַגַּת הַנ"ל.

וְהוֹכִיחַ וְיַבִּיר לְעֵינֵינוּ: "שֶׁהָאֲבוֹת הָיוּ מַחֲזִיקִים אֲצֵלֶם מְמוֹן!" - כִּי אַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, הָיוּ כָּלֶם עֲשִׂירִים מִפְּלָגִים. וַיַּעֲקֹב אֲבִינוּ' כְּשֶׁבֵּא לְשָׁכֶם, קָנָה מִיַּד "חֲלֻקַּת הַשָּׂדֶה" (בְּרֵאשִׁית לַג, יט), וְהֵיכֵן הָיוּ לוֹ מַעוֹת כְּלִיכָד?! - וְכֵן אַבְרָהָם' כְּשֶׁקָּנָה מַעֲרַת הַמְּכַפְלָה. וְכֵן מִבְּאֵר עוֹד מִהַפְּסוּקִים וּמִדְּרָשִׁים: "שֶׁהָיָה מְנַח אֲצֵלֶם מַעוֹת".

וְאָמַר: "שֶׁעֲבוּדָה זֹו גְבוּהָהּ וְכַבֵּדָהּ יוֹתֵר, אֲצֵל גְּדוּלֵי הַצְדִּיקִים הָאֱמֵתִים הַמְּפֻלְגִים בְּמַעֲלָה גְבוּהַ בְּיוֹתֵר!"

"וַיִּקְרָא לוֹ אֵיל אֱלֻקֵי יִשְׂרָאֵל" (בְּרֵאשִׁית לַג, כ)

לַה. ח"א סו, ג - אֵיל' הוּא בְּחִינַת אֶמֶת' - בְּחִינַת (בְּמִדְבָר כג, יט): "לֹא אִישׁ אֵיל וַיִּכְזַב", שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, כְּמוֹ שְׁאֲמָרוֹ רַז"ל (מְגִלָּה יח:): "מִנֵּיין שְׁקָרָאוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לַיעֲקֹב אֵיל, שְׁנֹאֲמַר: וַיִּקְרָא לוֹ אֵיל אֱלֻקֵי" וְכוּ' (בְּרֵאשִׁית לַג, כ) - כִּי יַעֲקֹב' בְּחִינַת אֶמֶת'.

וְזֶה הָאֶמֶת' שֶׁהוּא בְּחִינַת עֵלְמָא דְאֵתִי, תְּלוּי בְּפְרִנְסָה' - כִּי כְּשִׁישׁ לוֹ פְּרִנְסָה וְאֵינוֹ נִצְרָךְ לְבְרִיּוֹת, זֹכֵה לְאֶמֶת', בְּחִינַת עֵלְמָא דְאֵתִי, בְּבְחִינַת (תַּהֲלִים קמו, ה): "אֲשֶׁרִי שְׂאֵיל יַעֲקֹב בְּעֵזְרוֹ שִׁבְרוּ עַל ה' אֱלֻקֵינוּ" - כִּי כְּשֶׁ"שִׁבְרוּ עַל ה' אֱלֻקֵינוּ", וְאֵין נִצְרָךְ לְבְרִיּוֹת, אָזִי "אֵיל יַעֲקֹב בְּעֵזְרוֹ". כִּי אֵיל יַעֲקֹב' הוּא בְּחִינַת אֶמֶת' -

ואזי יוכל להתפלל באמת. (עי' בפנים - ענין ה'צדק לבריות שקשה לו להתפלל באמת).

לו. ח"ב ב, ד - 'א"ל' זה בחינת 'תפלה', פי 'א"ל' על שם ה'בח' שהוא תקיף ובעל היכלות. ועל"ידי ה'תפלה, נקראין ישראל בשם 'א"ל', בבחינת (מגלה יח.): "מנין שקראו הקדוש ברוך הוא ליעקב א"ל, שנאמר: 'ויקרא לו א"ל' וכו' (בראשית לג, ט). פי על"ידי ה'תפלה, כבב"כ אנו לוקחין לעצמנו הפח ממנו יתברך, פי אנו מבטלין גזרותיו.

ועל"יך נקראין 'ישראל': 'א"ל' - על"ידי ה'תפלה' על שם ה'בח' פנ"ל. וכמו שאמרו רז"ל (ירושלמי תענית פ"ב ה"א - על במדבר כג, ט): "לא איש א"ל ויכזב, לא איש הוא [משה רבנו] שעשה דברי א"ל ככזב" - פי על"ידי ה'תפלה, מבטלין גזרותיו יתברך - ואזי 'ישראל' נקראין 'א"ל'.

"ותצא דינה בת לאה וגו'. ויבאו על העיר בטה ויהרגו כל זכר" (בראשית לד, א"כד)

לו. ח"ב כז - הגדר שנודרין, צריכין לשלם מיד. ו"המאחר נדרו, גורם אלו ה'ארבע מדות': עבודה זרה, גלווי'עריות, שפיכות דמים, לשון הרע" (ויקרא רבה לו, א).

ועל"ידי שמסתכלין להטיל המשאוי על כל אחד פראוי לו - זוכין להתרת נדרים! - ונצולין מ'ארבע מדות' הנ"ל!

כדאיתא במדרש (שם): שלמד [שלמדו] מ'יעקב': שבשביל שאחר נדרו, בא לידי ארבע הנ"ל.

'עבודה זרה' - שנאמר (בראשית לה, ב): "הסירו את אלקי הנכר".

'גלווי'עריות' - "ותצא דינה" וכו' (שם לו, א).

'שפיכות דמים' - ב'שכם'.

'לשון הרע' - "וישמע את דברי בני לבן" (שם לא, א).

ואיתא (ויקרא רבה שם, ב): שבשביל שראה משה בסבלות בני ישראל, כמו שכתוב (שמות ב, יא): "וירא בסבלתם" - דהינו: שנתן לב על סבלותם שהיו מכבידין עליהם, והעבודה השיך לאיש נתנו על אשה, וכן להפך. והיה משה מסתפל על זה, והפך הדבר ונתן על כל אחד העבודה הראוי לו, מה שראוי לאיש וכו'. וכן בין אנשים בעצמן וכו'. ואמר לו השם יתברך: שעל"ידיה תזכה להתיר נדר, שנאמר בו גס"ן (במדבר ל, יז): "בין איש לאשתו" וכו'.

נמצא: שעל"ידי שמסתכלין להעריך כל אחד פראוי - זוכין להתרת נדרים! - ונצולין מ'ארבע מדות' הנ"ל!

"לא נוכל לעשות הדבר הזה, לתת את אחתנו לאיש אשר לו ערלה, פי הרפה הוא לנו" (בראשית לו, יד)
"ארי הסודא היא לנא" (תרגום אונקלוס)

לח. ח"א יט, ג - 'הפך הכבוד', הם 'הרפות ובזיונות', והם תולים במקום 'עריין', כמובא בתקונים (תקוני'זהר צב: - על בראשית ב, כח): "ולא יתבששו - אין בשת אלא במקום עריין" - 'עריין' הוא 'פגם הברית', בבחינת 'ערלה', בחינת (בראשית לו, יד) "פי הרפה היא לנו". [תפלה ז]

לט. ח"א לד, ז - פשה'לב' - בחינת 'א"ו', בחינת 'לוחות' - משקע ב'אהבות רעות, הינו: 'הרפות ובזיונות', הנקרא (דברים י, טז): "ערלת לב" - אזי הוא בבחינת 'שברי לוחות'. ו'הרפה' הוא בחינת 'ערלה', כמו שכתוב (בראשית לו, יד): "לא נוכל לתת את אחותנו לאיש אשר לו ערלה, פי הרפה הוא לנו".

והוא בחינת 'אהבה נפולה ושבירה', פי ידוע: "שה'יצרי הרע' וה'קלפות', נתהוים מן 'שבירת' כלים". ומובא ב'עין חיים' (שער שבירת הכלים פ"ג): "פי שבירת כלי החסד נפלו אל בינה דבר'אה", הינו: "בינה, לבא" (תקוני'זהר יז, 'פתח אליהו'), וה'אור החסד' נשאר ב'יסוד דאצילות' וכו'. נמצא: ש'אהבות רעות' באים מ'שבירת כלי החסד'.

וזה שתרגם אונקלוס: "פי הרפה היא לנו" - "ארי הסודא היא לנא". - פי ה'הרפה', הינו 'ערלת לב', הינו 'אהבות רעות' - נעשה מ'שבירת כלי החסד'.

פי זה נראה בחוש: ש"על כל פשעים תכסה אהבה" (משלי י, יב) - אפלו אם אחד פושע נגד חברו, אזי אינו מחרפהו, פי האהבה מכסה על כל פשעים. וכשמתקלקל ברית האהבה ביניהם, הינו בחינת 'שבירת כלי החסד' - אזי מחרפהו. פי ה'הרפה' הוא מ'שבירת כלי החסד' פנ"ל.

וכשהלב משקע ב'הרפה', ב'ערלת לב', בחינת 'שברי לוחות', הינו (תהלים סט, כא): "הרפה שברה לבי". ומקשר ה'לב', בחינת 'א"ו' - לה'יו"ד' - הינו: לה'נקדה', בחינת 'צדיק', ששם האור האהבה הקדושה שורה, פי אור החסד' נשאר ב'יסוד דאצילות', שהוא בחינת (משלי י, כח): "צדיק יסוד עולם". אזי נתבטל ה'אהבות רעות', הינו ה'הרפות', הינו 'ערלת לב'.

"ויתנו אל יעקב, את כל אלקי הנכר אשר בידם"
(בראשית לה, ד)

מז. ח"א נב, אב - כשנתקלקל חסיו שלום 'הותם הידים', שהוא ה'אמונה' - נעשה מזה 'כפירות' שהיא 'הפך האמונה', ונעשה 'אמונות כזביות'.

כי עקר ה'עבודה זרה' - אין לה פח, אלא על-ידי שמקבל מה'ידיים' אלו, בבחינת (שמות לב, ד): "ויקח מיידם ויצר אתו בחרט" וכו'.

וגם תקונו הוא גם-כן - רק על-ידי בחינת ה'ידיים', בבחינת (בראשית לה, ד): "ויתנו אל יעקב, את כל אלקי הנכר אשר בידם" וכו'.

"ויבא יעקב לויזה וגו'. ויקרא למקום איל בית א-ל"
(בראשית לה, רז)

מה. ח"ב פה - 'אגוזים' הנקראים 'לויזים' - רומזים לבחינת 'לאה', שהיא ב'ערף', שהיא 'נקבא ראשונה' (ספר הלקוטים להאר"ז, ל, פאן בפרשתו). ו'אחר-כך נכנסין לבית המקדש', שהוא בחינת: "יעקב קראו בית-אל" (פסחים פח.). וזהו שפרש רש"י (שופטים א, כד): "שדרך לויז נכנסין לבית-אל".

וזהו (ישעיה מ, א): "נחמו נחמו". שתי פעמים 'נחמו' ו'גימטריא קדק"ד', שהוא בחינת 'ערף' - שעל-ידיה נכנסין לבית-אל. (המשך התורה נמצא בתחלת פרשת ויצא).

"אני אל שידדי פרה ורבה"
(בראשית לה, יא)

מז. ח"א יא, גה - על-יכן 'ברית' מכנה בשם 'שי-די', כמו שכתוב (בראשית לה, יא): "אני אל שדי, פרה ורבה" - כי 'שי-די' הוא בחינת: "שיש די באלקותי לכל בריה" (רש"י בראשית יז, א; בראשית-רבה מו, ג).

וכשאינו שומר הברית, הינו על-ידי 'גאות' - הוא עושה לעצמו 'עבודת-אלילים' - הוא מראה 'שאיך די לו באלקותו', עד שצריך 'עבודת-אלילים', ועל-יכן פוגם ב'שי-די' "שיש די באלקותו לכל בריה". וכששומר הברית, הוא זוכה לאור המאיר לו לתשובה.

ו'שמירת-הברית' יש בו שני בחינות. (א) יש מי שזווגו בששת ימי החל, ואף-על-פי-כן הוא שומר את בריתו על-פי התורה, שאינו יוצא מדיני התורה. (ב) ויש מי שהוא 'שומר-הברית', שזווגו משבת לשבת. והוא בחינת: 'יהודא-עלאה', ו'יהודא-תתאה'.

וזה בחינת 'שי-די של שבת' - "שאמר לעולמו די" (חגיגה יב), שצמצם את-עצמו מכל המלאכות, וזה בחינת 'יהודא-עלאה'.

כי ה'צדיק', יאיר לה'וא"ו, בחינת 'לב' - ונתבטל ה'חרפה', הינו 'ערלת לב' - כי "על כל פשעים תכסה אהבה", כי שם שורה אהבה הקדושה'.

מ. ח"א לט - אמרו במדרש (בראשית-רבה סג, יד - על משלי יא, ב): "בא זדון ויבא קלון, דא קלונו של רעב, כמו שכתוב (יחזקאל לה, ל): "אשר לא תקחו עוד חרפת רעב בגוים". נמצא: ה'מחלקת', הינו: מה שמחרפין לאדם - בא על-ידי-זה בחינת 'רעב'.

ו'רעב' הזה, הינו בחינת 'מחלקת', בחינת 'חרפה' - הוא בחינת 'ערלה', כמו שכתוב (בראשית לה, יד): "כי חרפה היא לנו".

וה'ערלה' - הם 'שלש קלפות' המסבבים ה'ברית שלום' (תקוני-זהר עח.). וכשמשריין את ה'ערלה', אזי נתגלה 'ברית שלום' וכו'.

מא. ח"א פב - כל ה'חרפות' הנאים לאדם, הם מ'שלש קלפות': "רוח סערה, ועין גדול, ואש מתלקחת" (יחזקאל א, ד) - ועקר ה'חרפות', נאים מבחינת 'ערלה', שהיא בחינת ה'שלש קלפות'.

ומפני זה אמרו אחי דינה לאנשי שכם (בראשית לה, יד): "לא נוכל לתת את אחתנו לאיש אשר לו ערלה, כי חרפה היא לנו".

וגם 'יהושע' אחר מל את ישראל שנית, אמר (יהושע ה, ט): "היום גלותי את חרפת ישראל" - כי עקר ה'חרפות' באים מבחינת 'ערלה', שהיא בחינת 'שלש קלפות' הנ"ל.

ועל-יכן כשנולד יוסף, אמרה אמו (בראשית ל, כג): "אסף אלקים את חרפתי" - כי בהתגלות בחינת 'יוסף', שהוא בחינת 'קדשת-הברית', בחינת 'מילה' (זהר פקודי רכה.) - נאספו ה'חרפות' - הינו ה'שלש קלפות'.

[תפלה ח]

"ויאמר יעקב אל ביתו ואל כל אשר עמו:

הסרו את אלקי הנכר"
(בראשית לה, ב)

מב. ח"א נט, ה - ה'אבות' היו מניחים גרים - כמו שכתוב גבי 'אברהם' (בראשית יב, ה): "ואת הנפש אשר עשו". וכתוב (שם לו, א): "וישב יעקב בארץ מגורי אביו", ואיתא במדרש (בראשית-רבה פד, ד): "מלמד שיצחק גיר גרים", וזה: "מגורי אביו" [מגורי אביו. מדרש שם]. וכתוב ב'יעקב' (בראשית לה, ב): "ויאמר יעקב אל ביתו ולאשר עמו" - הינו: ה'גרים' - 'הסירו את אלקי הנכר'.

מג. ח"ב כז - נמצא לעיל בפסוק (בראשית לה, א): "ותצא דינה בת לאה".

"וְאָבִיו קָרָא לוֹ בְּנֵימִין" (בראשית לה, יח)
"בְּנֵימִין - לְפִי שֶׁהוּא לְבָדוֹ נִוְלַד בְּאַרְץ כְּנַעַן וְכוּ';
בְּנֵימִין - בֶּן יִמְיִן" (רש"י)

נא. ח"א י, ד - בְּנֵימִין מוֹרָה עַל גְּדֻלוֹת - כִּי פָרַשׁ רְש"י (בראשית לה, יח): **"בְּנֵימִין - עַל־שֵׁם אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, בֶּן יִמְיִן, וְ"אַרְץ־יִשְׂרָאֵל הוּא גְבוּהַ מִכָּל הָאֲרָצוֹת"** (זבחים נד:).

נב. ח"א נה, א - דַע: כִּי לְדֹאוֹת בְּמַפְלָתָם שֶׁל רְשָׁעִים, אִי־אֶפְשֵׁר אֶלָּא עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'אַרְץ־יִשְׂרָאֵל, בְּבְחִינַת (תהלים קי, א): **"שֵׁב לִימִינִי, עַד אֲשִׁית אֵיבֶיךָ הַדָּם לְרִגְלֶיךָ"**. 'יִמִּין' - זֶה בְּחִינַת 'אַרְץ־יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת: **"בְּנֵימִין, בֶּן יִמְיִן, שֶׁנוֹלַד בְּאַרְץ־יִשְׂרָאֵל"** (רש"י בראשית לה, יח).

"וְתָמַת רַחֵל וְתִקְבֵר בְּדֶרֶךְ אַפְרָתָה וְגו'. וַיֵּצֵב יַעֲקֹב מַצְבָּה עַל קְבֻרָתָהּ, הוּא מַצְבַּת קְבֻרַת רַחֵל עַד הַיּוֹם" (בראשית לה, יט-כ)

"צִפָּה יַעֲקֹב אַבְיָנוּ שֶׁהִגְלִיזוֹת עֲתִידוֹת לְעַבְר שָׁם, לְפִיכֶךָ קְבֻרָה שָׁם, כְּדִי שִׁתְּהֵא מְבַקֶּשֶׁת עֲלֵיהֶם רַחֲמִים, הִדָּא הוּא דְכַתְיִב (ירמיה לא, יד): "קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע, נְהִי בְכִי תַמְרוּרִים, רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ". (בראשית רבה פב, י)

נג. ח"ב סז - "עַל־יְדֵי הַבְּכִי, מִסְתַּלְק מְאוּר הַעֵינַיִם" (שבת קנא:), שָׁזָה בְּחִינַת 'שְׂקִיעַת הָאוֹר בְּמַעְרָב, כִּי 'מַעַרְב', רֵאשִׁי־תְבוּת: **"רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ"** (ירמיה לא, יד - שַׁעֲרֵי־הַפְּסוּקִים יְרֻמָּה; פְּרִיעֵץ־חַיִּים, שַׁעֲרֵי תַקוּן־חֲצוֹת פ"א; וְעוֹד) - כִּי **"שְׂכִינָה בְּמַעְרָב"** (בבא־בִתְרָא כה:). וְהַשְּׂכִינָה בּוֹכָה וּמְיַלְלֶת כְּבִיכּוֹל עַל יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת (ירמיה שם): **"רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ, מֵאַנְהָ לְהַנָּחֵם עַל בְּנֵיהָ כִּי אֵינָנו" - שֶׁהִיא בּוֹכָה עַל צָרַת יִשְׂרָאֵל הַמְּפֹזְרִים בְּגוֹיִים וְאֵינָם עַל מְקוֹמָם**.

וְזֶה בְּחִינַת 'פּוֹת־לִמְעַרְבֵי, שֶׁשָּׁם הַשְּׂכִינָה בּוֹכָה וּמְיַלְלֶת עַל 'חֲרַבַן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ' - כִּי בְּמַעְרָב, שָׁם **"רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ"**.

וְזֶה בְּחִינַת (זהר מִשְׁפָּטִים צה:): **"עוֹלָמְתָא שְׁפִירְתָּא דְלִית לָהּ עֵינָיו"**.

כִּי **"רַחֵל הִיְתָה יִפְתָּ־תֹאֵר וִיפְתָּ־מְרָאָה"** (בראשית כט, יז), וְעַל־כֵּן עָקַר הִ'הוֹלְדָה' שֶׁל הַצְּדִיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יוֹסֵף, שֶׁהִיא 'יִפְתָּ־תֹאֵר וִיפְתָּ־מְרָאָה" (שם לט, ז), בְּחִינַת הַ"פֶּאֶר וְהִיפִי שֶׁל הַעוֹלָם" - הוּא מְרַחֵל.

אָבֵל עֲנָשׁוּ בְּגִלוֹת אַחַר הַחֲרַבָּן, הִיא בְּבְחִינַת: "רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ" - וְעַל־כֵּן הִיא בְּחִינַת: **"עוֹלָמְתָא שְׁפִירְתָּא דְלִית לָהּ עֵינָיו"** - כִּי "מְאוּר עֵינַיִם, נִסְתַּלְקִין עַל־יְדֵי הַבְּכִי".

וַיֵּשׁ בְּחִינַת 'שִׂידֵי שֶׁל חֵל' - שְׁגָם בַּחֵל יֵשׁ צְמֻזִים מִמְּלֹאכָה לְחֻבְרָתָהּ. וְזֶה בְּחִינַת 'מִט"ט', **"שֶׁשְׁלֹטְנוּתָהּ שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל"** (תְּקוּנַת־זֶהַר ב: וכו').

מז. ח"א יז, ו - "שִׂידֵי", הוּא בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה, שֶׁשָׁב בְּתְשׁוּבָה עַל פְּגַם עֲבוּדָה־זָרָה. כִּי "שִׂידֵי" הוּא בְּחִינַת (רש"י בראשית יז, א; בראשית־רַבָּה מו, ג): "שִׂישׁ דֵּי בְּאִלְקוּתֵי לְכָל בְּרִיָּה", וְאֵין צָרִיךְ לְשׁוּם עֲבוּדָה אַחֲרָת.

מח. ח"א נג, ד-בסוף - "שִׂידֵי" הוּא בְּחִינַת 'בְּרִית' (זהר פְּנִיחַס רנז), כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בראשית לה, יא): **"אֲנִי אֵל־שִׂידֵי פָרָה וּרְבָה".**

וְזֶה בְּחִינַת: **"שִׂידֵי, שְׂאֵמֵר לְעוֹלָמוֹ דֵּי"** (תְּקוּנָה יב) - דְּהֵינּוּ: שֶׁשָּׂמַח בְּחֻלְקוֹ, וְאוֹמֵר 'דֵּי' לְמָה שִׂישׁ לוֹ, וְאֵינוֹ מֵתְאוּוֹה יוֹתֵר, שְׁזָהוּ בְּחִינַת 'שְׂבִירַת תְּאוּת־מְמוּן' שְׁזוֹכִין עַל־יְדֵי 'שְׂמִירַת־הַבְּרִית'. [עֵינֵי לְקוּסֵי־הַלְכוֹת, קְדוּשִׁין ג, ג'ד].

מט. ח"א נט, ד - עַל־שֵׁם זֶה נִקְרָא 'כְּלָלִיּוֹת הַגִּידִין' שֶׁהוּא הַ'בְּרִית־קִדְשִׁי: "שִׂידֵי" (זהר פְּנִיחַס רנז). - עַל־שֵׁם 'שִׂידֵי' יוֹרָה כַּחֵץ, לְבִנְיַנִּית' וְתַקּוּנִים, לְכָל פֶּרֶט וּפְרֶט כְּפִי צְרִכּוֹ, וְאֶפְלוֹ לְמַקּוֹמוֹת הַצָּרִים וְהַדְּקִים. כִּי יֵשׁ מְקוֹמוֹת צָרִים וְדְקִים שְׂאִי־אֶפְשֵׁר לְבּוֹא לְשָׁם שׁוֹם תַּקּוּן, כִּי־אֵם עַל־יְדֵי 'תַּקּוּן־הַכְּלָלִי, בְּבְחִינַת (איוב כב, כה): **"וְהִיָּה שִׂידֵי בְּצָרֶיךָ" - "שִׂידֵי" יוֹרָה תַּקּוּנִין לְכָל מְקוֹמוֹת הַצָּרִים**.

"וַיֵּצֵק עָלֶיהָ שָׁמוֹן" (בראשית לה, יד)

נ. ח"א נז, א-בג - לְהִקִּים אֱמוּנָה הַנְּפוּלָה, הִיא עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'עַקֵּב' - הֵינּוּ: עַל־יְדֵי 'נְדָר', שִׂידֵר אֵיזְהוּ נְדָר, וַיִּקִּים מִיָּד.

וְעַל־יְדֵי־זֶה יָשׁוּב לְ'אֱמוּנַת־חַכְמַיִם' וְכוּ'. וְ'עַקֵּב' הוּא בְּחִינַת 'נְדָר', שֶׁהוּא 'דָּאשׁ לְכָל הַנּוֹדְרִים', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בראשית כה, ט): **"וַיִּדֶר יַעֲקֹב נְדָר"**.

וּכְשֶׁנִּתְקַן הַ'יָּדִים' הַנִּלְ עַל־יְדֵי 'נְדָר', עַל־יְדֵי־זֶה מֵתְנוּצְצִים בּוֹ 'אוֹרוֹת הָאֲבוֹת' - כִּי 'נְדָר' זֶה בְּחִינַת 'אוֹר יַעֲקֹב, וְ'יָדִים' הֵם 'אֲבֵרָהֶם וַיֵּצֵקוּ, שֶׁהֵם 'יִמִּין וְשְׂמָאל'.

וְזֶהוּ: סוֹפֵי־תְבוּת שֶׁל שְׁמוֹת הָאֲבוֹת: 'בִּק"ם' - כִּי סוֹפֵי־תְבוּת שֶׁל "אֲבֵרָהֶם יֵצֵק יַעֲקֹב", הֵם אוֹתוֹת 'בִּק"ם', נוֹטְרִיקוֹן (תהלים פט, כא): **"בְּשָׁמוֹן קִדְשֵׁי מִ'שְׁחַתִּיו", שֶׁהִיא רְמֵז בְּחִינַת 'נְדָר' - כִּי כֵן פְּתִיב בְּנְדָר יַעֲקֹב** (בראשית שם, כב): **"וְהָאֵבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר" וְכוּ', וְכַתְיִב (שם לה, יד - פֶּשְׁחִזֹר מִחֶרֶץ בְּשַׁעַת קִיּוֹם הַנְּדָר): "וַיֵּצֵק עָלֶיהָ שָׁמוֹן" - הֵינּוּ: עַל־יְדֵי הַנְּדָר, מֵתְנוּצְצִים עַל הָאָדָם 'אוֹר הָאֲבוֹת'.**

"ואלה תלדות עשו הוא אדם" (בראשית לו, א)

ומן המקטרג העליון - נתעוררים ונשתלשלים
'מקטרגים וצרים' למטה, על אדם הנועם, ושולטים
עליו, ואינם יראים מלפניו וכו'. [תפלה א]

"אלה אלופי בני עשו" (בראשית לו, טו)

תרגומו: "רברבי בני עשו"

גה. ח"א ת, ג-ד-ט - נמצא לעיל בפסוק (בראשית לג, ט): "ויאמר עשו יש לי רב".

נד. ח"א נז, ו - עלידי הפעם הבא מה'פבד',
בחנינת: "פבד פועם" (ברכות סא:) - נתעורר המקטרג
הגדול, שהוא "עשו הוא אדם" (בראשית לו, א) -
"שאחיותו ב'פבד'" (זכר פנחס ולד. תקוני'זכר נב. נג. קז:) -
והוא "אדמוני" (בראשית כה, כה), שהוא בחנינת 'פבד',
שהוא "מלא דם".

לקוטי תפלות על התורה - פרשת וישלח

תפלות בענין: הצילני נא מיד אחי מיד עשו - ממדת הפעם | תמכין דאורייתא |
ויבן לו בית | ויבא יעקב שלם - שלם ושלום בגופנו | פי חרפה הוא לנו

והנני מודה ומתודה: פי אני בעצמי החיב,
ואנכי סבותי בנפשי כל זה, ועוררתי
אותם על ידי מעשי הרעים וחטאי ועונותי
ופשעי העצומים מאד.

ולא די לי בכל זה, כי אם עוד הוספתי הטא
על פשעי, ולא נזהרתי ולא שמרתי
עצמי מאש הרעה של הפעם, עד אשר נבער
בי אש הפעם כמה וכמה פעמים בלי מספר.
ועל ידי עון הגדול הזה של הפעם, עוררתי
המקטרג והשונא הגדול, שהוא "עשו איש
שעיר", ועל ידו נתעוררו כמה וכמה
מקטרגים ומלשינים ושונאים עלינו.

עד אשר רבו פמו רבו השונאים והאויבים
מאד, עד אשר איני יודע כלל מה
לעשות, ואיני יודע להיכן לברח מפניהם, כי
רבים קמו עלי, רבים מאד, ופערו פיהם לבלי
חק. "פצו עלינו פיהם, אמרו בלענו. מי יתן
לי אבר פיונה אעופה ואשפנה. הנה ארחיק
נדד אלון במדבר סלה. אחישה מפלט לי
מרוח סעה מסער". צעק לבי אל ה', אל אתן
פוגת לי, אל תדם בת עיני".

רבוננו של עולם, פבר סדרתי כמה תהנות
ובקשות, וכבר פרשתי כל שיחתי
לפניך כל אשר מצאה ידי לדבר. ואם אמנם
לפי עצם פגמי המרבים מאד, עדין לא
התחלתי לדבר כלל, אבל אין אתי יודע עד

⊙ [א] לקוטי תפלות ח"א נז ⊙
(על פי לקוטי מוהר"ן ח"א נז, 'שאלו רבי יוסי בן קסמא' -
לעיל 'פרשת וישלח' אות נד)
"הצילני נא מיד אחי מיד עשו" (בראשית לב, יב)
שנזקה להנצל ממדת הפעם החמור, הבא מ'עשו הרשע'

ובכן תרחם עלי אבי אב הרחמן, טוב ומטיב
לכל, ותעזרני ותושיעני, שאזכה
מהרה לשבר ולבטל 'מדת הפעם' ממני.
ותצילני מן הפעם, ומן האכזריות, ומן
הקפדות, ולא אכעס לעולם, ולא אקפיד על
שום דבר ולא על שום אדם שבעולם, רק
אזכה ברחמיך להיות טוב ומטיב לכל.

ועל ידי זה תצילני ברחמיך הרבים, מפל
מיני שונאים ומקטרגים,
שלא יהיה להם שום פח להלשין ולקטרג עלי
כלל.

רבוננו של עולם, "הצילני מיד אויבי
ומרודפי". "הצילני נא מיד אחי מיד
עשו, כי ירא אנכי אתו פן יבוא והכני אם על
בנים. ואתה אמרת היטב איטיב עמה, ושמת
את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרב".

הוסה עלי פרב רחמיך, הוסה על נפשי
האמלכה מאד, העיפה והיגעעה מאד,
אשר "אבד מנוס ממני אין דורש לנפשי". כי
אתה יודע כמה שונאים ואויבים ומקטרגים
עומדים עלינו בכל עת.

מָה לְדַבֵּר יוֹתֵר, וְגַם אֵין לִי שׁוּם עֲצָה וְתַקְוָה אַחֲרַי, כִּי אִם תִּפְלָה וְתַחֲנוּנִים. עֲזֹרְנִי כִּי עָלֶיךָ נִשְׁעַנְתִּי, "קָרְבָה אֶל נַפְשִׁי גְּאֹלָה לְמַעַן אוֹיְבֵי פְדִינִי. הִ' נַחֲנִי בְּצַדִּיקְךָ לְמַעַן שׁוֹרְרֵי, הַיִּשָּׁר לִפְנֵי דְרָכֶךָ".

חֹס וְחָמַל עָלַי מְלֵא רַחֲמִים, חֹס וְרַחַם עָלַי מְלֵא חֶסֶד מְלֵא טוֹב מְלֵא רְצוֹן, יְהִמוּ וַיִּכְמְרוּ הַמּוֹן מַעֲיָד וְרַחֲמֶיךָ עָלַי, עַל גִּרְדָּף כְּמוֹנִי, עַל חֶסֶד דְּעָה חֶסֶד עֲצָה כְּמוֹנִי.

הוֹשִׁיעָה אֲדוֹנָי הַמֶּלֶךְ, הוֹשִׁיעֵנִי מְלֵא יְשׁוּעוֹת וְהַצְלוֹת, עֲשֵׂה מַה שֶׁתַּעֲשֶׂה בְּרַחֲמֶיךָ הַגְּדוֹלִים, בְּאִפְסָן שְׂאֵזְבָה לְשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם. וְתַגְעֵר בְּכָל הַמַּסְטִינִים וְהַמְקַטְרְגִים עָלַי, וְתַצִּילֵנִי מִיַּד כָּל אוֹיְבֵי וּמְרוֹדְפֵי, וְתַמְלֵט נַפְשִׁי מִיַּד כָּל מִינֵי שׁוֹנְאִים וְאוֹיְבִים בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת כָּל לִבְבִי, מַה אוֹמֵר לִפְנֶיךָ יוֹשֵׁב מְרוֹם, וְמַה אֶסְפֵּר לִפְנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים, הֲלֹא כָּל הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנְּגַלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ. אַתָּה יוֹדֵעַ רְזֵי עוֹלָם וְתַעֲלוּמוֹת סִתְרֵי כָּל חַי, אַתָּה חוֹפֵשׁ כָּל חַדְרֵי בָטָן וּבוֹחַן פְּלִיּוֹת וְלֵב, אֵין דְּבַר נֶעְלָם מִמֶּךָ וְאֵין נִסְתָּר מִנְּגַד עֵינֶיךָ.

טוֹב וּמְטִיב לְכָל, שִׁבְעֵנִי מִטוֹבָךָ, וְזַכְּנִי לְהִיּוֹת טוֹב לְכָל. וְתַכְפֹּר וְתַמְחַל וְתַסְלַח לִי, עַל כָּל הַחַטָּאִים וְהָעוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים, וְעַל כָּל הַפְּגָמִים וְהַקְּלָקוּלִים שֶׁנִּרְמַתִּי עַל-יַדֵּי עוֹן הַכַּעַס.

וְתַרְחַם עָלַי מַעֲתָה, וְתַחֲמַל עָלַי בְּחַמְלַתְךָ הַגְּדוֹלָה, וְתַטִּיב לִי מִטוֹבְךָ הָאֱמֵתִי, וְתַהֲיֶה עִמִּי תְּמִיד. וְתַצִּילֵנִי מַעֲתָה מִן הַכַּעַס וּמִן הַקְּפָדוֹת, שְׁלֵא אֶכְעַס וְלֹא אֶקְפִּיד אִפְלוּ בְּלִבִּי, עַל שׁוּם אָדָם, וְלֹא עַל שׁוּם דְּבַר שִׁבְעוּלָם, וְלֹא אֲבֵא לִיַּדֵּי כַּעַס וּקְפָדוֹת לְעוֹלָם. וְתֹאִיר עָלַי בְּאוֹר פְּנִיךָ, וְתַצִּוֶה בְּרַחֲמֶיךָ, לְהַחֲזִיר לִי הַמַּחֲיִיךְ-דְּקִדְשָׁה שֶׁנִּסְתַּלְקוּ מִמֶּנִּי עַל-יַדֵּי עוֹן הַכַּעַס, וְתַמְשִׁיךְ עָלַי 'צִלְמֵי-אֱלֹקִים', אוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים.

וְתַחֲנֵנִי מֵאַתָּךְ בְּמַתְנֵי-חֵנֶם, וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי שִׁפְעַת הַחֲכָמָה וְהַיְבִינָה וְהַדְּעוּת דְּקִדְשָׁה, עַד אֲשֶׁר אֲזַכֶּה לְהֵאֲרֹת-פָּנִים דְּקִדְשָׁה. וְתַזְכְּנִי שֶׁתַּהֲיֶה אֲכִילְתִּי בְּקִדְשָׁה גְּדוֹלָה תְּמִיד, בְּבַחֲיִנַת 'עֲנֵג-שַׁבָּת', עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה לְהַסְטֵר-אֲחֵרָא שׁוּם חֶלֶק מֵאֲכִילְתִּי.

וְאֲזַכֶּה לְהַכְנִיעַ הַכְּבֵד לִפְנֵי הַמַּח, וְיִתְגַּבֵּר הַמַּח וְהַשְׁכַּל דְּקִדְשָׁה עַל הַכְּבֵד הַכּוֹעֵם, וְלֹא יִהְיֶה שׁוּם שְׁלִיטָה וּמְשָׁלָה לְהַכְּבֵד כָּלֵל, רַק כָּל הַמְּשָׁלָה וְהַשְׁלִיטָה יִהְיֶה לְהַמַּח שְׁלִי. עַד אֲשֶׁר אֲזַכֶּה שִׁיֵּאִיר בְּפָנַי צִלְמֵי-אֱלֹקִים, וְאֲזַכֶּה לְהִיּוֹת בְּגֵדֵי הָאָדָם דְּקִדְשָׁה.

וְתַעֲזֹרְנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי, לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל מִמֶּנִּי מִדַּת הַבְּהִמִּיּוֹת, וְאֲזַכֶּה לְצֵאת מִבְּהֵמָה לְאָדָם.

עַד אֲשֶׁר עַל-יַדֵּי־יָדָי יִהְיֶה מוֹרָאֵי עַל כָּל חַיִּת הָאָרֶץ וְעַל כָּל הַשׁוֹנְאִים, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב: "וּמוֹרָאֵם וְחַתְכֵם יִהְיֶה עַל כָּל חַיִּת הָאָרֶץ". וְתַגְרֵשׁ מִפְּנֵינוּ כָּל הָאוֹיְבִים וְכָל הַשׁוֹנְאִים שִׁבְעוּלָם, וְתַקִּים בְּנוֹ מִקְרָא שְׂכַתוֹב: "וְכַתּוּבִי מִפְּנֵי צָרִי וּמִשְׁנֵאֵי־וֹ אֲנֹכִי". "הָאִירָה פְּנֶיךָ עַל עַבְדְּךָ, הוֹשִׁיעֵנִי בְּחַסְדְּךָ. פְּנֶיךָ הָאֵר בְּעַבְדְּךָ, וְלִמְדֵנִי אֶת חֻקֶּיךָ".

❁ [ב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב ב ❁

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"ב ב, 'ימי חֲנֻכָּה' - לעיל 'פְּרַשְׁת וַיִּשְׁלַח' אוֹת יב)

"וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכַל לוֹ, וַיַּגַּע בְּכַף יָרְכוֹ" (בְּרַאשִׁית לב, כו)

"שִׁנְגַע בְּתַמְכִּין-דְּאוּרֵיתָא!"

שְׁלֵא יְהִי 'תוֹמְכִים' ל'לומְדֵי-הַתּוֹרָה' (זֶהר וַיִּשְׁלַח קעא). שִׁנְזָפָה לְהִיּוֹת 'תוֹמְכֵי-אוּרֵיתָא' - לְהַחֲזִיק ה'לומְדֵי-תּוֹרָה' הַעוֹסְקִים בְּתוֹרָה וְעַבּוּדֵי-הַשֵּׁם, בְּכָל צְרָכֵיהֶם

וְתַרְחַם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמְךָ יִשְׂרָאֵל, וְתַעֲזֹרְנֵנוּ שִׁנְזָפָה לְהִיּוֹת 'תוֹמְכֵי אוּרֵיתָא'. שִׁנְזָפָה לְהַחֲזִיק אֶת הַלּוּמְדֵי-תּוֹרָה הַעוֹסְקִים בְּתוֹרָה וּבְעַבּוּדֵי-הַשֵּׁם בְּאַמֶּת, לְתוֹמְכֵם, וּלְסַעֲדֵם, וּלְהַחֲזִיקֵם, וּלְהַסְפִּיק לָהֶם כָּל מַה שִׁיַּחֲסֹר לָהֶם בְּכַבּוּד גְּדוֹל, וּלְעֲשׂוֹת כָּל צְרָכֵיהֶם, וְכָל צְרָכֵי בְּנֵיהֶם וּבֵיתֵם.

בְּאֶפְסָן שִׁיזְבוּ לְעֶסֶק בְּתוֹרַתְךָ וּבַעֲבוּדַתְךָ בְּהִרְחַבַת הַלֵּב, בְּלִי בְטוֹל וּבְלַבּוֹל כָּלֵל, לְמַעַן יוּכְלוּ לְהוֹלִיד וּלְחַדֵּשׁ הַלְכוֹת וְחִדּוּשֵׁי־אֲמִתִּים בְּתוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה.

וְתִשְׁפִיעַ חֶסֶד גָּדוֹל עַל־יְדֵי־יָדְהָ, וַיִּמְשֶׁךְ עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, שְׁפַע טוֹבָה, וּבִרְכָה, וּפְרִנְסָה טוֹבָה, וְעִשְׂרֵי־גְדוֹל דְּקִדְשָׁה, וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְכָל טוֹב.

וְתַעֲלֶה אוֹתִי גַם בְּמִמּוֹן וְעֶשֶׂר, שֶׁתִּשְׁפִיעַ לִי מִמּוֹן וְעִשְׂרֵי־הַרְבֵּה דְקִדְשָׁה, בְּאֶפְסָן שְׂאוּכַל לְעֶסֶק בְּתוֹרַתְךָ וְעַבּוּדַתְךָ בְּלִי טְרָדָא וּבְטוֹל כָּלֵל.

וְאַזְכֶּה לְהַרְבוֹת בְּצַדִּיקָה, וּלְהַחֲזִיק יְדֵי הָעוֹסְקִים בְּתוֹרָה וְעַבּוּדָה בְּאֲמִתּוֹ.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲתָה יְדַעְתָּ דוֹחַק פְּרִנְסַתְנוּ פַּעַם אֶשֶׁר "כָּשָׁל כַּח הַפְּבֹל", רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׂמֶךָ, וּמִלֵּא מִשְׁאֵלוֹתֵינוּ לְטוֹבָה בְּרַחֲמִים, וּזְכֵנוּ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, עַד שְׁנִזְכֶּה לְרַקוּדֵי־דְקִדְשָׁה, וּלְהַעֲלוֹת כָּל בְּחִינּוֹת הַרְגְּלִין לְמַעַלְהָ לְקִדְשָׁה עָלֵינוּהָ.

בְּאֶפְסָן שְׁנִזְכֶּה לְהִמְשִׁיךְ שְׁפַע טוֹבָה, וּפְרִנְסָה טוֹבָה, וְעִשְׂרֵי־גְדוֹל, בְּקִדְשָׁה וּבְטְהָרָה, לָנוּ, וּלְזֶרְעֵנוּ, וּלְכָל עַמְּךָ בֵּית־יִשְׂרָאֵל, וּבַפֶּרֶט לְכָל 'תּוֹמְכֵי־אוּרֵיתָא'.

⊗ [ד] לְקוּטֵי־תְּפִלוֹת ח"א קמ"ה ⊗
(על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א רסו', וַיַּעֲקֹב נָסַע סַבְתָּהּ וְגו' וּלְמַקְנֶהוּ עֲשָׂה סַבְתָּ - לְעֵיל 'פְּרִשְׁת וַיִּשְׁלַח' אוֹת כַּט)
"וַיַּעֲקֹב נָסַע סַבְתָּהּ, וַיִּבֶן לוֹ בַּיִת" (בְּרַאשִׁית ל, יז)
שְׁנִזְכֶּה לְבִנּוֹת בַּיִת יְהוּדִי לְשֵׁם הַשֵּׁם וּלְגַדֵּל שֵׁם בְּנֵינוּ לְתַלְמוּד־תּוֹרָה וּלְקַבֵּל שֵׁם שַׁבַּת יוֹם־טוֹב, וּלְהַכְנִיס אוֹרְחִים וְכו'.

וּבִכֵּן יִהְיֶה רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ מְלֵא רַחֲמִים וְחֶסֶדִים, שֶׁתִּשְׁפִיעַ עָלֵינוּ דַּעַת שָׁלוֹם וְאֲמִתִּי עַל־יְדֵי 'מַצּוֹת סַכָּה הַקְּדוּשָׁה', בְּאֶפְסָן שְׁנִזְכֶּה אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל הַצְּרִיכִים לְבִנּוֹת בַּיִת, שֶׁלֹּא יִזִּיק לָנוּ הַבְּנִין כָּלֵל, וְלֹא יִגִיעַ לָנוּ שׁוֹם סַכָּנָה בְּגוֹף וּנְפֶשׁ וּמִמּוֹן עַל־יְדֵי בְנֵין בֵּיתָנוּ.

רַק אֲדַרְבֵּא, נִזְכֶּה כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְבִנּוֹת בַּיִת בְּקִדְשָׁה וּבְטְהָרָה גְדוֹלָה, "בְּחֶכְמָה בְּתַבּוּנָה וּבְדַעַת" דְּקִדְשָׁה, וַיְקִים מִקְרָא שְׂכָתוֹב: "בְּחֶכְמָה יִבְנֶה בַּיִת, וּבְתַבּוּנָה יִתְכַוֵּן. וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמְלֵאוּ כָּל הוֹן יָקָר וְנָעִים".

וְנִבְנֶה בֵּיתָנוּ לְשֵׁם ה', לְעֶסֶק בּוֹ בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, וּלְהַכְנִיס בּוֹ אוֹרְחִים הַגּוֹנִים, עַד שִׁיְהִי בֵּיתָנוּ, בַּיִת תּוֹרָה וְתְפִלָּה, "בַּיִת

⊗ [ג] לְקוּטֵי־תְּפִלוֹת ח"ב מ ⊗
(על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"ב פא, 'כְּשֶׁאָדָם מְשַׂמַּח אֶת־עַצְמוֹ' - לְעֵיל 'פְּרִשְׁת וַיִּשְׁלַח' אוֹת יג)
"וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכַל לוֹ, וַיַּעַב בְּכַף יָרְכוֹ" (בְּרַאשִׁית לב, כו)
"שְׂנַעַע בְּתַמְכִּין־דְּאוּרֵיתָא!"
שְׁלֵא יְהִיּוּ 'תּוֹמְכִים' לְ'לומְדֵי־הַתּוֹרָה' (זֶהר וַיִּשְׁלַח קעא).
שְׁנִזְכֶּה לְעִשׂוֹת הַמַּצּוֹת בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה כָּל־כַּף, שְׁעַל־יְדֵי־זָה יִתְעַלּוּ כָּל ה'תּוֹמְכֵי־תּוֹרָה' - וְשִׁישְׁפַּע כָּל טוֹב ל'תּוֹמְכֵי־הַתּוֹרָה', כְּדִי שִׁיּוּכְלוּ לְהַחֲזִיק ל'לומְדֵי־הַתּוֹרָה'.

וְאַזְכֶּה לְעֶסֶק בְּתוֹרָה, וּלְעִשׂוֹת כָּל הַמַּצּוֹת, בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה כָּל־כַּף, עַד שֶׁהַשִּׂמְחָה תִּגִיעַ עַד רַגְלֵי. וְאַזְכֶּה לְהַעֲלוֹת אֶת הַרְגְּלִין לְמַעַלְהָ, וְעַל־יְדֵי־זָה תִּרְחַם, וְתַעֲלֶה וְתַקִּים אֶת כָּל 'תּוֹמְכֵי־אוּרֵיתָא', שֶׁהֵם 'סַמְכֵי קְשׁוּט', הַמַּחֲזִיקִים בְּלומְדֵי־תּוֹרָה, וְנוֹתְנִים לָהֶם מַתְתֵּי־יָדַם הַטּוֹבָה.

אָנָּה ה', עֲזֹר לָהֶם, וְתִשְׁפִיעַ לָהֶם כָּל טוֹב, עֶשֶׂר וְכַבּוּד וְחַיִּים, בָּנִים וּבָנֵי בָנִים, וַיִּתְרַבוּ צְאֲצְאֵיהֶם כַּחוֹל הַיָּם, וְתַבְרַךְ אֶת כָּל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, וּבְכָל אֶשֶׁר יַפְנוּ יַצְלִיחוּ (וּבַפֶּרֶט וְכו').

וְתַעֲזֹר לָהֶם, וְתַעֲלֶה אוֹתָם בְּכָל־פַּעַם מַעַלְהָ מַעַלְהָ, וְתַחֲזֵק אֶת לִבְבָם שִׁיזְכוּ בְּכָל־פַּעַם לְהַחֲזִיק בְּיוֹתֵר אֶת הַלומְדֵי־תּוֹרָה בְּאֲמִתּוֹ, וְתַמְלֵא יָדָם בְּרַפְתָּ ה', שִׁיּוּכְלוּ לְהַחֲזִיק אוֹתָם בְּשִׁלְמוֹת, לְמַלְאֵת לָהֶם כָּל צְרִכֵיהֶם, לְתַת לָהֶם כָּל מַחְסוֹרִם אֶשֶׁר יַחְסֹר לָהֶם.

בְּאֶפְסָן שִׁיזְכוּ הָעוֹסְקִים בְּתוֹרָה, לְעֶסֶק בְּתוֹרָה וְעַבּוּדָה לְשִׂמְחָה תָּמִיד, בְּהִרְחַבַת־הַלֵּב, בְּלִי שׁוֹם בְּלַבּוֹל וּטְרָדָת הַפְּרִנְסָה כָּלֵל.

ועד לחכמים", ונקרא שם "בשם ה' א-ל עולם".

ויהיה ביתנו, "בית שמגדלין בו תורה ותפלה", שנוזפה לדבר בביתנו הרבה דברי תורה ותפלה, כפי מה שקבלנו מרבנותינו הקדושים.

ונזפה להמשיך בתוך ביתנו, שפע טובה וברכה, ורחמים וחיים וכל טוב אמת לנצח, בגשמיות וברוחניות, בזה ובבא.

וברחמיך הרבים, תשפיע לנו כל ההוצאות וההצטרכות שצריכים לבנין ביתנו, בשפע גדול. ולא יגיע לנו שום עניות, ולא שום חסר, על-ידי בנין ביתנו. ולא יטריד אותנו הבנין חסיושלום, ולא יבלבל אותנו כלל מעבודתך באמת.

ותזמין לנו לכל אחד ואחד, עצים המסגלים לביתו, ויהיו מסדרים בהבנין, כפי הסדר הראוי להם מששת ימי בראשית. ותסבב כל הסבות לטובה, באפן שיהיה הבנין רק לטובה בכל האופנים, לנו ולבנינו ולכל יוצאי חלצינו.

מלא רחמים, אתה לבד יודע, כל מה שנעשה בענין הבנינים, וכמה ספנות יש בהם, אבל אתה יודע, כמה וכמה מכרחים לבנות ביתם, פי אי-אפשר לשבת בחוץ, ובפרט איש ישראלי שצריך בית לעבודתו, לקבל בו שבת ויום-טוב, ולהכניס אורחים, ולגדל בו בניו לתלמוד-תורה, ומה יעשה בשר-יודם קרוץ מחמר נבער מדעת, ובפרט כמוני היום, לכוון רצונך באמת בענין זה, ובכל הענינים.

רחם עלינו למען שמך, וזכנו להתנהג תמיד כרצונך באמת. "ה' יגמר בעדי, ה' חסדך לעולם, מעשי ידיך אל תרה". ויקים בנו מקרא שכתוב: "ה' ישמרך מכל רע ישמר את נפשך. ה' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם".

ותמהר ותחיש לנאלנו, ותבנה בית מקדשנו ותפארתנו. ויקים בנו מקרא שכתוב: "והביאותים אל הר קדשי, ושמחתים בבית תפילתי, עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי, פי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים". יהיו לרצון אמרי-פי והגיון לפי לפניך, ה' צורי וגואלי.

☉ [ה] לקוטי-תפלות ח"א יג ☉

(על-פי לקוטי-מזרח"ן ח"א יד, להמשיך שלום בעולם)

"ויבא יעקב שלם עיר שכנם" (בראשית לג, יח)

"שלם בגופו, שלם בממונו, שלם בתורתו" (רש"י, שבת לג:)
שנוזפה שיהיה שלום בעצמותינו, ונהיה שלם בלי שום מום ופגם, ויהיה שלום בין גשמתנו וגופנו

ואזכרה, שיהיה שלום בעצמי. ותרפאני רפואת-הנפש ורפואת-הגוף, באפן שאזכרה להיות שלם בשלמות אמת, בלי שום מום ופגם.

רבנו של עולם, ידעתי, פי עכשיו אני רחוק מאד משלמות, פי אני מלא מומים ופגמים הרבה מאד, "מכה רגל ועד ראש אין בי מתם". "אין מתם בבשרי מפני זעמך, אין שלום בעצמי מפני חטאתי". וכל אברי מלאים מומים שהטלתי בגפשי על-ידי עוונותי ופשעי המרבים.

חוס וחנני, וחמל עלי בחמלתך וברחמיך הגדולים, יהמו נא מעיך עלי, ותשגיח עלי ממעון קדשך, באהבה ובחמלה גדולה ויתרה, ותרפא את מכאובי נפשי האמלכה מאד, ותסיר מעלי כל המומים שהטלתי בגפשי מפל אבר ואבר.

פי דרפק להשתמש בכלים נשברים, ואתה "עושה גדולות ונפלאות עד אין חקר ואין מספר", ואתה מחיה מתים ברחמים רבים. ובכתך הגדול אתה מעלה ומקבץ שברי כלים נשברים, שברי שברים, ואתה מחבר ומתקן אותם בחסדיך, ואתה מחדש אותם כבראשונה, ביתר שאת וביתר עז, ואין שום

נַצוּץ נֶאֱבָד וְנִדְחָה מִמֶּנּוּ, הַלִּילָה, כִּי "בִּידָךְ כַּח
וַגְבוּרָה וּבִידָךְ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לְכָל".

רוּפֵא חָנָם, יִכְמְרוּ רַחֲמֶיךָ עָלַי, וְתִרְפְּאֵנִי,
וְתִסִּיר מִמֶּנִּי כָּל הַמוּמִים וְהַפְּגָמִים
מִגּוּפִי וּנְפֹשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי. וְאִזְכֶּה לְהִיט
שָׁלוֹם בְּשִׁלְמוֹת גְּמוּר בְּלִי שׁוֹם מוֹם וּפְגָם.

וְזַפְנִי שִׁיחִיה שָׁלוֹם בְּעַצְמִי, שְׂאִזְכֶּה
לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל אֶת גּוּפִי,
שִׁיתְּבַטְלוּ מִמֶּנִּי לְגַמְרֵי כָּל תְּאוּזַת-הַגּוֹף
וּמִדוֹתֵי-הָרַעִים, עַד שִׁיתְּבַטֵּל גּוּפִי לְגַמְרֵי
אֵצֶל הַנְּשָׁמָה, עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה לְהַגּוֹף שׁוֹם
תְּאוּזָה וְרִצּוֹן אַחֵר כָּלֵל, חוּץ מִרִצּוֹן הַנְּשָׁמָה
הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא רִצּוֹנְךָ הַטוֹב.

וְיִהְיֶה שָׁלוֹם בֵּין נִשְׁמָתִי וּגּוּפִי, שְׂגוּפִי
יִתְקַדֵּשׁ וְיִזְדַּכֶּה, עַד שִׁיחִיה נִכְלָל
בְּתוֹךְ הַנְּשָׁמָה הַקְּדוּשָׁה. וְאִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת כָּל
הַמִּצְוֹת וְכָל הַדְּבָרִים שִׁישׁ בָּהֶם רִצּוֹנְךָ,
בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָה, וּבְרִצּוֹן טוֹב בְּגוֹף וּנְפֹשׁ,
וּשְׁנֵיהֶם יִהְיוּ נִכְלָלִים כְּאֶחָד, בְּאַהֲבָה וּבְשָׁלוֹם
גְּדוֹל בְּאֵמֶת, לַעֲשׂוֹת רִצּוֹנְךָ בְּאֵמֶת, בְּשִׂמְחָה
גְּדוּלָה תָּמִיד. עַד שְׂאִזְכֶּה לְשִׁלְמוֹת גְּמוּרָה
דְּקַדְשָׁה בְּאֵמֶת.

⊗ [ו] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א כז ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כז, ד'ציצא' - לעיל 'פרשת וישלח' אות לב)

"וַיָּבֵא יַעֲקֹב שָׁלוֹם עִיר שָׁנָם" (בראשית לג, יח)

"שָׁלוֹם בְּגוּפוֹ, שָׁלוֹם בְּמִמּוֹנֹ, שָׁלוֹם בְּתוֹרָתוֹ" (רש"י, שְׁבַת לג:)
שְׂנִזְכָּה שִׁיחִיה שָׁלוֹם בְּגוּפֵנוּ, שֶׁה' אַרְבַּע-יְסוּדוֹת יִתְנַהֲגוּ בְּשָׁלוֹם גְּדוֹל

וְנִזְכָּה, שִׁיחִיה שָׁלוֹם בְּגוּפֵנוּ. וְתִרְפְּאֵנוּ
רְפוּאֵת-הַנְּפֹשׁ וְרְפוּאֵת-הַגּוֹף, שֶׁלֹּא
יִהְיֶה מַחֲלָקֶת בֵּין ה' אַרְבַּע-יְסוּדוֹת שְׂבַגּוּפֵנוּ,
רַק כָּלֵם יִתְנַהֲגוּ בְּמִזְג־הַשּׁוּה, בְּשָׁלוֹם גְּדוֹל.

⊗ [ז] תַּפְלוֹת-וְתַחֲנוּגִים ⊗

הַשְּׂמִטָּה לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א יט

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יט, 'תפלה לחבוקי' -
לעיל 'פרשת וישלח' אות לח)

"לֹא נוֹכַל לַעֲשׂוֹת הַדְּבָר הַזֶּה, לְתַת אֶת אַחֲתָנוּ לְאִישׁ
אֲשֶׁר לוֹ עַרְלָה, כִּי חֲרָפָה הוּא לָנוּ" (בראשית לד, יד)
שְׂנִזְכָּה לְהַנְצִיל מִהַחֲרָפוֹת וּבּוֹשׁוֹת שֶׁל 'פְּגָם-הַבְּרִית'

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה הוֹדַעְתָּנוּ: שְׂעַמְר כָּל
הַחֲרָפוֹת וּבְזִיווּנוֹת וּבּוֹשׁוֹת, נִמְשָׁכִין
רַק מ'פְּגָם-הַבְּרִית', כִּי זֶהוּ הַחֲרָפָה הַגְּדוּלָה
שֶׁבְּכָל הַחֲרָפוֹת, וּכְמוֹ שְׂאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכָרוֹנָם-
לְבָרְכָה: "אֵין בְּשֵׁת אֵלָא בְּמָקוֹם עָרִיין". עַל-
כֵּן חוּס וְחַמֵּל נָא עָלֵינוּ, וְזַכְּנוּ מַעֲתָה עַל-כָּל-
פְּגָמִים, לְהַנְצִיל מִהַחֲרָפָה וּבּוֹשָׁה הַזֹּאת.

⊗ [ח] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א צו ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א פב, 'הנעלבים ואינם עולבים' -
לעיל 'פרשת וישלח' אות מא)

"לֹא נוֹכַל לַעֲשׂוֹת הַדְּבָר הַזֶּה, לְתַת אֶת אַחֲתָנוּ לְאִישׁ
אֲשֶׁר לוֹ עַרְלָה, כִּי חֲרָפָה הוּא לָנוּ" (בראשית לד, יד)
שְׂנִזְכָּה ל'שְׂמִירַת-הַבְּרִית', וּלְבַטֵּל 'קַלְפַת הָעַרְלָה'

וּבְכֵן תִּזְכְּנִי וְתַעֲזְרֵנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי, לְהַתְּגַבֵּר
בְּכָל עֵז, לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל אֶת יְצִירַת-הָרַע,
וְכָל תְּאוּזֵי וּמִדוֹתֵי הָרַעוֹת, וְתַכְּף אֶת יְצִירֵי
לְהַשְׁתַּעֲבֵד לָךְ, עַד שְׂאִזְכֶּה לְגַרֵּשׁ וּלְשַׁבֵּר
וּלְהַכְנִיעַ מִעָלַי, כָּל הַקַּלְפוֹת וְהַסְטְרִין-
אוֹחֲרֵינִי שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת, הֵן 'שֶׁלֶשׁ הַקַּלְפוֹת
הַטְּמָאוֹת לְגַמְרֵי', שֵׁהֶם: "רוּח־סַעֲרָה, וְעַנֵּן
גְּדוֹל, וְאִשׁ מִתְּלַקְחָת". הֵן הִרְעֵ שְׂבַנְגָה, הַכָּל
אִזְכָּה לְכַלּוֹת וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל לְגַמְרֵי.

עַד שְׂאִזְכֶּה לְבָרֵר בְּחֵינַת 'נְגָה', לְבָרֵר הַטוֹב
שְׁבָה וּלְהַעֲלוֹתָה אֶל הַקְּדוּשָׁה, בְּאִפְן
שְׂנְגָה יְכַלֵּל בְּקַדְשָׁה הָעֲלִיזָה בְּאֵמֶת, וְכָל
הַקַּלְפוֹת הַטְּמָאוֹת יִסְתַּלְקוּ וְיִתְבַטְּלוּ מִמֶּנִּי
בְּבִטּוֹל גְּמוּר, וְלֹא יִהְיֶה לָהֶם שׁוֹם שְׁלִיטָה
וְאַחִיזָה בִּי חִסּוֹ-שָׁלוֹם, מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם.

וְתַעֲזְרֵנִי וְתִזְכְּנִי, ל'שְׂמִירַת-הַבְּרִית' בְּאֵמֶת,
וְתַבְטֵל וְתִסִּיר מִמֶּנִּי 'קַלְפַת
הָעַרְלָה', "עַרְלַת לֵב" ו"עַרְלַת בֶּשֶׂר", וְאִזְכֶּה
לְהַכְלִיל בְּאֵמֶת בְּקַדְשְׁתָּךְ הָעֲלִיזָה.

הַלִּימוּד וְהַתַּפְלָה בַּגְּלִיזוֹן הַזֶּה

יְהֵא לְטוֹבַת וְלַעֲלִיזוֹי נִשְׁמַת אִישׁ צָדִיק תָּמִיד
הַרְה"ג מוהר"ר אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל
נלב"ע ח' אלול תשע"ח לפ"ק - תנצב"ה